ТОШКЕНТ ОҚШОМИ

Ижтимоий-сиёсий шаҳар рўзномаси

Рўзнома 1966 йил 1 июлдан чиқа бошлаган

№ 244 (7. 933) ◆ 1991 йил 19 декабрь, пайшанба ◆ Нархи 8 тийин

ЎЗБЕКИСТОН ДЕЛЕГАЦИЯСИ ИЗМИРДА

АНҚАРА, 18 декабрь. (ЎзТАГ махсус мухбири — ТАСС). Туркияга расмий ташриф буюрган Ўзбекистон Президенти И. А. Каримов сешанба куни Измирга келди, деб хабар қилди Анатолия ахборот бошқармаси. Сафарда Туркия давлат вазири Шариф Эржон унга ҳамроҳлик қилмоқда.

Ўзбекистон давлатининг бошлиғи журналистлар ҳузурида сўзга чиқиб, Туркиянинг Ўзбекистонни тан олишга қарор қилганлиги тарихий воқеа бўлганини айтди ва турк халқлари ўртасида мустаҳкам ҳамкорлик зарурлигини таъкидлади. У Самарқанд, Бухоро билан Измир ўртасида биродарлик алоқалари ўрнатишни таклиф қилди.

Измирда Ўзбекистон делегацияси «Опель» автомобиллари ишлаб чиқарадиган заводга борди ва корхона иши билан танишди. Делегация шу куни Истанбулга келди.

Душанба куни Анқарада Ўзбекистон делегацияси билан Туркия раҳбарлари ўртасида бўлган музокараларда томонлар сиёсий ҳужжатни имзолаш тўғрисида келишиб олишди. Иқтисодий ва техникавий ҳамкорлик тўғрисида икки томонлама шартнома тузишга, маданий ва консуллик битимларини имзолашга, икки жумҳурият оммавий ахборот воситалари вакиллари ўртасидаги алоқаларни ривожлантиришга қарор қилинди. Туркия банк тизимини вужудга келтиришда, бозор иқтисодиётига ўтишда, майда ва ўрта корхоналар тузишда, шунингдек маориф соҳасида Ўзбекистонга ёрдам беради. Ўзбекистон Президенти жумҳуриятимиз ўзининг иқтисодий ривожланишида Туркия тажрибасига таянишини айтди.

29 декабрь — Ўзбекистон Республикаси Президенти ва Тошкент шаҳар ҳокими сайловлари, Ўзбекистон Республикаси референдумини ўтказиш куни

БИЗНИНГ ЎЗ ЙЎЛИМИЗ БОР

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ПРЕЗИДЕНТЛИГИГА НОМЗОД И. А. КАРИМОВНИНГ «ХАЛҚ СЎЗИ» РЎЗНОМАСИ САВОЛЛАРИГА ЖАВОБЛАРИ

— Ҳурматли Ислом Абдуғаниевич! Мана, қарийб икки йилдирки, Сиз Ўзбекистоннинг Президенти сифатида фаолият кўрсатяпсиз. Фарғона фожиаларидан кейин Сизга қанчалик оғир, мушкул, таҳликали мерос насиб этганлиги маълум. Бунинг устига, яхши ният билан бошланган қайта қуриш сиёсати кутилганидан тескари натижалару оқибатларга олиб келди. Мамлакатда ҳамма жиҳатдан парокандалик рўй берди. Сизнинг раҳбарлик даврингиз ана шу вақтга тўғри келди. Ўз фаолиятингизни қандай шарҳлайсиз ва баҳолайсиз?

— Раҳбарлар фаолиятига аввало халқ баҳо беради. Ундан кейин эса вақт, тарих. Фақат шуни айтмоқчиманки, нимаики қилган бўлсам одамларга яхши бўлсин деган туйғу, руҳ, умид, ният билан қилганман.

Менинг раҳбарлик йилларим энг оғир даврга тўғри келди. Бунга саволнинг ўзида ҳам жавоб бор. Озгина адашиш, қалтис қадам бутун жумҳуриятни издан чиқариб юбориши мумкинлигини доим англаб турдим. Балки хатоларга йўл қўйгандирман, балки соф ният билан йўлдош бўлиб адашмагандирман, хуллас, рўзноманинг бу саволига унинг муштарийлари жавоб қилишса, мен учун ҳам сабоқ мактаби бўлур эди.

— Улуғ ва қудратли деб донг таратган давлатнинг, кўпмиллатли ва бепоён СССРнинг бунчалик парчаланиб кетишини ҳатто хаёлга келтирмаганмиз. Бир яхшининг бир ёмони, ёки аксинча, ёмоннинг ҳам яхшиси бўлади деганларидек, буюк империянинг, якка ҳоким марказнинг инқирози собиқ иттифоқдош республикаларнинг азалий орзулари ушалишига олиб келди — сиёсий мустақилликка эришилди. Лекин иқтисодий алоқалар силсиласининг бузилиши, ҳатто узилиши халқ хўжалиги илдизига болта урди, одамлар турмушини қашшоқлаштириб юборди. Айтинг-чи, бу инқироздан чиқишнинг қанақа йўллари бор? Масалан, Ўзбекистон шароитида, унинг битмас-туганмас имкониятларини ҳисобга олганда сиёсатни қай йўсинда олиб бормоқ керак?

— Асосий жавобим сайловолди мурожаатимда ўз ифодасини топган. Унинг мағзини қуйидагича ифодалаш мумкин.

1. Ўзбекистон — мустақил мамлакат!

Бу ўз тақдири ва фарзандлари истиқболини ҳар ким ўзи яратиши, ҳал қилишидир;

бу миллатни маънавий, ахлоқий, маърифий инқироздан қутқаришдир;

бу ўз ерига, ўз бойликларига эгалик қилишдир;

бу тенглараро тенг бўлиш, кенг дунёга даллоллар ва воситачиларсиз чиқиш, халқаро муносабатлар ўрнатиш, миллатлар ҳамдўстлигига қўшилишдир.

2. Ўзбекистон — миллатлараро ва фуқаролараро тотувлик ўлкаси!

Бу юртимизда тинчлик, осойишталик, барқарорлик деганидир;

бу шаҳарларимиз, қишлоқларимиз, хонадонимиз учун тўкинлик, маъмурлик манбаидир;

бу тартиб-интизомга, адолатга даъватдир.

3. Ўзбекистон — инсон камолоти каъбаси, даргоҳидир!

Бу одамларнинг шахси, ҳуқуқлари, миллати, дини, имон-эътиқоди, миллий урф-одатлари, тарихи, тили, маданияти, дунёқарашларига ҳурмат ва эркинликларига кафолат демакдир;

бу кишининг меҳнати, истеъдоди, жамият тараққиётига қўшган ҳиссасини одиллик, ҳалоллик билан баҳолаш ва қадрлашдир;

бу ёшларга, хотин-қизларга ғамхўрлик, меҳрибонлик асосидир;

бу диёнат, шафқат, андиша, миллий ифтихор, ахлоқий поклик, маърифатпарварлик, ҳуқуқий билимдонлик, умуминсоний қадриятлар, юксак одамийлик фазилатларини қарор топтириш йўлидир.

4. Ўзбекистон — тараққиётга юз тутган Ватан!

Бу иқтисодий янгиликлар, тажрибаларни рағбатлантириш, тадбиркорлик учун тўла эркинлик беришдир;

бу корхона, ташкилот, хўжаликлар, ишбилармонларни ҳар қандай тазйиқлардан халос этиш, мулкчиликнинг барча кўринишларига бирдек шароит яратиш демакдир;

бу фуқаролар кун кечириши учун заруриятни давлат таъминлаб, камбағаллар, ногиронлар, қариялар, болалар, кўп фарзандли оилаларни ижтимоий ҳимояга олиб, шундан кейингина бозор иқтисодиётига ўтиш йўлидир;

бу бечоралик, ғариблик, гадо бўлиб қолишнинг, ўзгалар ҳаққига хиёнат, ўғирлик, жиноят ҳисобидан бойишнинг олдини олиш йўлидир!..

Мустақиллик ниҳоли кўкариши учун унга тинчлик, осойишталик, тотувлик, миллатлараро чидам ва бардош каби кучли илдизлар керак. Шунда у ҳар қандай шамол, довул, бўронларда йиқилмайдиган бўлиб улғаяди. Зеро миллат севгиси ва эъзози қадар улуғ мукофот йўқдур. Бу мукофотга сазовор бўлишнинг бирдан-бир йўли — ўзга дин, ўзга миллатни таҳқирламаслик. Бу фаровон, тўкин кун кечириш учун яккаю ягона, тўғри, ақл-идрокли, имон-эътиқодли йўлдир. Бу йўлда хато қилиш мустақилликни бой бериш билан баробардир!

Яхшилик нур келтиради, ёмонлик зулмат, дейдилар. Ўзбекистоннинг келажаги яхшилик пойдеворига қурилмоғи шарт. Чунки фақат яхшилик боқий яшайди. Одамларнинг одамларга яхшилиги! Юртларнинг юртларга яхшилиги! Миллатларнинг миллатларга яхшилиги! Бугуннинг келажакка яхшилиги! Бу Ўзбекистоннинг шиоригина эмас, даъватига, чақириғига, хислатига айлансин. Яхшилик қилган миллатни ҳурматлаш, яхшилик қилган авлодни эъзозлаш тафаккур оламининг қуёшига айлансин! Менинг орзуим ҳам, истагим ҳам, тутар тутумим, асосий қайғу-ташвишим, қувонч-севинчимнинг ибтидоси ана шу.

Истиқбол — қулф, интизом унинг калитидир! Биз интизом деганда милициянинг калтаги, казо-казоларнинг дўқ-пўписалари, очиқ эшикларнинг ёпилишини назарда тутмаймиз. Интизом инсоннинг инсонга, эл-юртга, қонунларга, масъулиятга, тарих ва давр олдидаги бурчга, мажбуриятга ҳурматидир. Бугунгидек, ҳуқуқ-тартибот идораларидаги ноҳақлик, савдо ўчоқларидаги ғирромлик, хизмат соҳаларидаги алдов-қалдов, бошқа кўп тармоқлардаги интизомсизликлар эртанги кунимизнинг эшикларини қулфлаб ташлайди. Шу сабабдан ҳамма жойда, барча соҳада интизом ўрнатилиши тарафдориман. Интизомсизлик мустақиллигимизга, келажагимизга хиёнатдир. Ўзбекистон Президенти ана шу хиёнатни бартараф этмоғи шарт.

Инсон шаъни, қадр-қиммати, орияти, ҳуқуқлари топталган юртдан қут-барака қочади. Йигитнинг хуни юз танга, ор-номуси минг танга деган тарихий гапимиз бор.

Ҳеч кимнинг кўнгли оғримаслиги учун курашган раҳбар ўз халқининг ишончини йўқотмайди. Буюк мутафаккирларимиз инсон қалбини оғритишни каъбага ўт қўйиш, қуръонни куйдиришдан ҳам оғир гуноҳ ҳисоблаганлар.

Фуқаро ҳуқуқларининг энг асосийларидан яна бири — у ишсиз қолмаслиги керак. Ёпирилиб келаётган ишсизлик даҳшатининг олдини олиш учун бугун кўрилаётган тадбирларни тезроқ охирига етказмоқ даркор, деб ўйлайман.

Инсоннинг гулдек тўкилмаслиги, тошдек қотмаслиги у яшаган мамлакатнинг тақдири билан боғлиқ. Ҳар икки тақдир бутун бўлиши учун бу юртнинг раҳбари энг аввало одамлар ҳақида ўйлаши даркор.

Маълумки, ҳар қандай қалъа ичидан олинади. Демак, биз ичкарини мустаҳкам қилишимиз керак. Бунинг учун ёшлар қалбига юртга садоқат, катталарга ҳурмат, тарихга меҳр, келажакка умид туйғулари уруғини сочишимиз лозим. Улар шарму ҳаё, ор-номусни унутмасликларига эришмоқ ниятида мактабларда инқилоб қилишимиз, Ўзбекистоннинг ўз таълим тизимини, ўзига хос ва мос ўқув китобларини яратишимиз, яратганда ҳам бу ишни жуда тез амалга оширишимиз зарур.

Шу жараёнда ҳар бир йигит-қиз бирор ҳунар эгаси бўлишини назарда тутмоқ шарт. Ҳунари йўқ эркакдан игнаси бор хотин яхши, дейишади кексаларимиз. Бунда улар ҳунарсиз одамнинг хор бўлишини назарда тутганлар. Ҳунар ошхўрга ош, нонхўрга нон беради, эгнимизни бутлайди. Қолаверса, Ўзбекистоннинг келажаги кўп жиҳатдан ана шунга боғлиқ. Бугун ёшларимиз чет элларда таълим ола бошладилар. Эртага улар юртимизга янгилик, истиқбол чечакларини олиб келадилар. Бу хайрли иш кўламини кенгайтирмоқ замони етди.

Шу ниятда қадам ташласак, Ўзбекистон қалъасининг ичида мустаҳкам, енгилмас кучлар устивор бўлади.

Маданиятсиз миллатнинг қон томири кесилгандир. Шу сабабли ҳам доим бизни маданиятсиз қолдиришга интилганлар. Аммо халқимизнинг маданиятини оёқ ости қилолмадилар, қилолмайдилар ҳам!

Бу Самарқанд гумбазлари, Бухоро миноралари, Хива қалъасининг садосидир. Ана шу садога эш бўлиб, қадриятларимизни тикладик. Наврўзимиз қайтди. Удумларимиз, урф-одатларимиз тикланди. Халқимиз руҳияти, кайфияти кўтарилди. Руҳи, кайфияти юксак ва аъло халқгина ўзлигини йўқотмайди.

Эндиги мақсад маданиятимиз, адабиётимиз, санъатимизни умумбашар майдонига олиб чиқишдир. Бир вақтлар дунёнинг уйғониши (ренесанс) бошланган замин яна ўша юлдузли қояга кўтарилиши керак.

— Динга муносабатингиз, эътиқодингиз хусусида...

— Ислом — покланиш, руҳий қудрат олиш, қалбан уйғониш манбаидир. Шу пайтгача бизга дин афъюн деб келишди. Диндорлар қувғин қилиндилар. Ота-онасига жаноза ўқитганлар жазога тортилдилар. Хуллас, не ҳунарлар кўрсатмасинлар, ислом яшашдан тўхтамади. Нега? Чунки у бизнинг онгимиз, шууримиз, ҳаётимиз, борлиғимиздир. Бугун ана шу дин орқали вужудимизга мусаффолик, дилимизга, иншоллоҳ, поклик кириб келмоқда. Ахлоқ-одоб, маърифат яна хонадонларимиз файзига, одамлар хислатига айланишида исломнинг ўрни бениҳоя бўлмоқда.

(Давоми 2-бетда).

ЮКСАК ЛАВОЗИМ—ЮКСАК МАСЪУЛИЯТ

— Ривоят қилишларича, қудуқ тепасида учрашган уч аёл ўз фарзандлари фазилатларини мақтай бошлабдилар. Оналардан бири ўғли рақсни қойилмақом қилишини айтибди. Иккинчи она эса ўғли булбулдек куйлашидан гап очибди. Учинчи аёл индамабди. Улар қудуқдан сув олиб, хонадонлари томон йўл олганларида фарзандларидан бири онасига рақс тушиб, иккинчиси қўшиқ айтиб пешвоз чиқибди. Учинчи ўғил эса онаси олдига келиб, индамасдан қўлидаги сув тўла челакни олибди.

Қиссадан ҳисса яхши маълум: ҳамма даврларда, айниқса бугунги кундагидек мураккаб ва оғир пайтда одам рақсга чечанлиги ёки хушовозлигига қараб эмас, балки зиммасига оғир юкни олишга қодирлиги, уддабуронлигига қараб баҳоланади.

Тошкент шаҳар ҳокимлигига номзод А. И. Фозилбековнинг ишончли вакили, «Средазэлектроаппарат» ишлаб чиқариш бирлашмасининг бош директори А. А. Алимбоев ўз сўзини ушбу ривоят билан бошлаб, шаҳар ҳокимлиги юксак лавозим эканлиги, айни пайтда бу Тошкент ва тошкентликлар тақдири учун юксак масъулиятни ҳам англатишини алоҳида таъкидлади.

Буни пойтахтликлар ҳам, шаҳар ҳокимлигига номзод ҳам тўла-тўкис ҳис этмоқда. Атҳамбек Иброҳимович кеча Ўрта Осиё темир йўл бошқармасида Ленин райони сайловчилари билан учрашар экан, ҳозирги танглик ва қийинчиликларни яшириб ўтирмади. Айни пайтда сайловолди дастурида баён этилган режаларни лўнда тушунтириб берди. Бу биринчи галда — иқтисодиётни барқарорлаштириш, кишилар турмуш даражасини ошириш, жамоат тартибини сақлаш, маънавият ва ахлоқий қадриятларни тиклашдир. Ушбу мақсадларга эришиш учун мулкчиликнинг барча шаклларини ривожлантириш, мулкни пухта ўйлаб давлат тасарруфидан чиқариш, жиноятчилик ва чайқовчиликка қарши аёвсиз кураш олиб бориш керак бўлади. Режаланган мақсадга эришишнинг энг асосий шарти эса фуқаролар тотувлиги ва келишуви, айниқса миллатлараро муносабатларни уйғунлаштиришдир.

— Миллатидан, тилидан, диний эътиқодидан қатъи назар биз учун энг асосий ва энг олий ном — тошкентлик номидир, — деб таъкидлади А. И. Фозилбеков.

Бу фикрни ушбу учрашувга келган сайловчилар ҳам якдиллик билан қўллаб-қувватлаётганликлари улар кайфиятидан ҳис этилиб турди. Жумладан бу ҳис-туйғулар номзод билан учрашувда сўзга чиққан шаҳар Кенгашининг депутати Ш. Темуров, Ленин район фахрийлар кенгашининг раиси Н. Рустамбеков, ЭПАП ходими Н. Тожиев, Ўрта Осиё темир йўл бошқармасининг бошлиғи В. М. Желтоухов ва бошқа нотиқлар нутқларида ўз ифодасини топди. Улар А. И. Фозилбековга аниқ топшириқлар беришди ҳамда Ленин райони аҳолиси, умуман барча пойтахтликларни 29 декабрь куни унинг учун якдиллик билан овоз беришга даъват қилишди.

Лола ДАВЛАТОВА.

СУРАТЛАРДА: Ўрта Осиё темир йўли бошқармасида Ленин райони сайловчилари билан учрашув.

Рустам Шарипов суратлари.

КЕНГАШ ДАЪВАТИ

ТОШКЕНТ шаҳар олий билимгоҳлари ректорлари Кенгашининг навбатдаги мажлисида Ўзбекистон Республикаси Президенти ва Тошкент шаҳар ҳокимига сайловлар, Ўзбекистон Республикаси референдумини ўтказиш муҳокама этилди. Кенгаш аъзолари пойтахт олий билимгоҳлари профессор-ўқитувчилари ва талабаларига мурожаатнома қабул қилдилар. Унда, жумладан, Ўзбекистон мустақил давлат бўлиб, асрий орзумиз ушалганлиги айтилади. Республикамизда рўй бераётган ҳар бир ўзгариш профессор-ўқитувчилар ва талабалар тақдирига ҳам тааллуқлидир. Декабрь ойи халқимиз тарихида унутилмас сана бўлиб қолади. Чунки шу ойда биринчи марта Республика Президенти ҳамда Тошкент шаҳар ҳокимини сайлаймиз, шунингдек, Республикамиз мустақиллиги учун овоз берамиз.

Кенгаш аъзолари пойтахт ҳокимлигига номзоди кўрсатилган Тошкент шаҳар Кенгашининг раиси Атҳамбек Фозилбеков қайси лавозимда ишламасин, пойтахт аҳолиси ҳақида доимий ғамхўрлик қилиб келган, шаҳар ободончилиги масалаларига катта эътибор берган.

Атҳамбек Фозилбеков Кенгаш раиси сифатида Талабалар шаҳарчасини кўркамлаштириш, ўқувчи-ёшлар ижтимоий-маиший шароитини яхшилашда жонкуярлик кўрсатмоқда. Талабалар шаҳарчасида маданий марказ, ётоқхоналар, ошхоналар, савдо шохобчалари қурилгани ва бошқа кўплаб ўзгаришлар қилингани бевосита унинг фаолияти билан боғлиқ. Тошкент Давлат техника дорилфунуни, Тошкент Давлат иқтисодиёт дорилфунуни ташкил қилиш, Ўзбекистон ҳукумати томонидан чиқарилган талабаларга тааллуқли қатор қарорларнинг, жумладан, талабаларнинг овқатланиши учун қўшимча маблағ ажратиш тўғрисидаги қарорнинг ҳамда бошқа кўпгина ижобий тадбирларнинг ташаббускорларидан биридир.

Мурожаат пировардида Атҳамбек Фозилбековнинг ниҳоятда ишчанлиги, иқтидорли раҳбар ва юксак инсонпарварлик сифатларини назарда тутиб, Тошкент шаҳар ҳокими лавозимига унинг учун овоз беришга даъват этилган.

Нодирбек ЮСУПБЕКОВ,
Тошкент шаҳар олий билимгоҳлари ректорлари Кенгашининг раиси.

Бугунги кун нафаси

ЖУМҲУРИЯТИМИЗДА

◎ Ўзбекистон Республикаси Олий Кенгаши транспорт, йўл хўжалиги, алоқа ва информатика комитетининг ўтган куни бўлиб ўтган мажлисида «Автомобиль йўллари тўғрисида»ги, «Алоқа тўғрисида»ги ҳамда «Ўзбекистон Республикасида транспорт воситалари ва бошқа ўзи юрар механизмлар эгаларининг давлат мажбурий суғуртаси орқали жавобгарлигини ошириш тўғрисида»ги қонунлар лойиҳалари муҳокама қилинди.

◎ «Совпластитал» қўшма корхонаси гиёҳвандлик ва наркобизнесга қарши кураш мақсадида тузилган «Инсон» уюшмаси ҳисобига 4 миллион сўм пул ўтказди.

ИТТИФОҚДА

◎ Михаил Горбачев шу шанба куни Олмаотада ўтказилиши мўлжалланаётган мустақил давлатлар раҳбарлари учрашувидан сўнг ўз тақдирини узил-кесил ҳал қилиши тўғрисида баёнот берди.

◎ Россия раҳбарияти Қозоғистон, Арманистон ва Молдованинг давлат мустақиллигини тан олди.

◎ 1992 йил 2-январдан бошлаб РСФСРда эркин нарх-наволар жорий этилиши муносабати билан Украина январь ойининг иккинчи ўн кунлигида ўз ички бозорини ҳимоя қилиш учун кўп марта фойдаланиладиган купонларни муомалага киритади.

◎ АҚШ Бош котиби Жеймс Бейкер СССРнинг собиқ республикалари бўйлаб амалий сафарини давом эттирмоқда. 18 декабрь куни у Беларусь ва Украинада бўлди.

◎ Россия, Украина, Беларусь, Ўзбекистон ва Литва нефть-газ қазиб олиш саноати ва қайта ишлаш тармоқлари вакилларининг кенгашида нефть саноати уюшмасини ташкил этишга қарор қилинди.

◎ Украина парламенти Халқаро олимпия комитетига Украина миллий олимпия комитетини тан олиш ҳамда республика миллий терма командасига 1992 йилда Барселонада бўлиб ўтадиган Ёзги олимпиада ўйинларида иштирок этишга ижозат беришни сўраб мурожаат қилди.

ХОРИЖДА

◎ Руминия ташқи ишлар вазири Германияда чиқадиган «Берлинер цайтунг» рўзномасига берган интервьюсида Руминия собиқ Молдавия билан худди Германияга ўхшаб бирлашиши керак, деб айтди. Аммо у бу бирлашиш муддатлари ҳақида ҳеч нарса демаган.

◎ Корея Республикасининг Президенти Ро Де У бу мамлакат ҳудудида эндиликда бирорта ҳам ядровий қурол йўқ, деб баёнот берди.

БИЗНИНГ ЎЗ ЙЎЛИМИЗ БОР

(Давоми. Бошланиши 1-бетда).

Биз келгусида дин олдидаги тўсиқларни олиб ташлаймиз. Биринчи қадамлар қўйилмоқда ҳам.

Ислом дини жамиятни имтиҳон қилиб турғувчи, ҳар бир кишини маърифатга чорловчи, ким бўлишидан қатъий назар, керак бўлса Президентни, биринчи навбатда охират тўғрисида ўйлашга ундайдиган сарҳадсиз манбадир.

Адоват эмас, адолат енгади. Ҳа, биз адоват уруғини сочадиган ҳар қандай «фойда»дан воз кечишимиз, фақат адолат йўлидан боришимиз керак.

Жамики — ана шу ва бошқа — яхши ниятларимиз рўёбга чиқиши, адолат тантана қилиши учун бир жон, бир тан, бир мушт бўлишимиз зарур.

Ёлғиз гул ёз эмас, ёлғиз дарахт боғ эмас.

Бирлашсак борми, ёз ҳам, боғ ҳам бизники!

Ўшанда бизни синдиролмайдилар, ўлдиролмайдилар, йўқ қилолмайдилар, аксинча — қудратимизга қойил қоладилар ва бизни тан оладилар!

— Сизнинг ва сафдошларингизнинг бозор иқтисодига ўтиш, давлат мулкини, аввало ерни хусусийлаштириш, ишбилармонликка қанот бахш этиш борасидаги сиёсатларингиз қайси муддатда поёнига етказиладию қачон ўз самарасини беради!

— Ўзбекистон ери, бойликлари биз учун ҳам, келажак авлод учун ҳам етиб ортади. Гап ундан қандай фойдаланишда. Келгусида балки ерни ҳам хусусийлаштириш кун тартибига қўйилар. Аммо бугунги шароитда шахсан мен бунинг тарафдори эмасман. Бунинг муҳим сабаблари бор ва улар кўпчиликка маълум. Ишбилармонлик, тадбиркорликка кенг йўл очилади. Буни юқорида ҳам таъкидладим. Муддатию поёнига келсак, аллақачон куртаклари кўринмоқда. Узоғи билан икки йилда ижобий бурилишлар яққол кўзга ташланади, деб ўйлайман.

— Ислом Абдуғаниевич! Нафақат Президент, аввало тажрибали иқтисодчи-молиячи мутахассис сифатида айтсангиз: пул муомаласидаги чигалликларга чек қўйиладими, йўқми! Сўмнинг тақдири нима бўлади! Ўзбекистоннинг ўз пули қачон чиқарилади!

— Бу сайловдан кейин бериладиган савол экан. Шунга қарамасдан менинг ўз қарашларим бор. Қисқача жавоб бераман. Пул чигалликларига чек қўйиш керак, албатта. Лекин қош қўяман деб кўз чиқармаслик зарур. Аввало пул қадрини жойига қўйиш шарт. Бу эса биринчи навбатда халқ истеъмол қиладиган молларни кўпайтириш ва аҳолининг талабини қондириш демакдир. Мен Ўзбекистоннинг ўз пули бўлиши тарафдориман. Бу қийин ва узоқ давом этадиган иш. Хомчўт қилиб юрибмиз. Ҳозир тўйдан олдин ноғора чалишга ҳожат йўқ, деб ўйлайман. Чунки пода ўтмасдан чангини чиқариш йўлни тўсиб қўйиши мумкин, демоқчиман.

— Сиз бир қанча ҳаётий муҳим фармонлар чиқардингиз. Марҳамат қилиб айтинг-чи, шахсан ўзингиз уларнинг бажарилишидан қаноатланасизми! Ижрони таъминлаш ва унинг устидан назорат ўрнатишда кусурлар йўқ деб ўйлайсизми!

— Шуни таъкидлаш керакки, жами фармонлар ва қарорлар аввало халқимизнинг талаб-эҳтиёжлари, бугун ечимини кутаётган муаммоларидан келиб чиққан.

Икки йил олдин ҳар қайси йиғин «пахта қуллиги», «пахта яккаҳокимлиги» деган сўзлар билан бошланиб, шу гап билан тугарди. Қани бугун бизга шу айбни ким қўя олади? Ҳеч ким! Чунки пахта яккаҳокимлиги тугатилди. Режа икки йил ичида 1 миллион 200 минг тоннага камайтирилди. Келаси йилда яна озайтириш чоралари кўрилди.

Олимлар Ўзбекистонда экинзорларнинг 63 фоизига чигит экилса, ҳаммаси жойига тушади, деб хулоса беришган. Пахта Ўзбекистоннинг сиёсий, иқтисодий қуроли ва қудрати бўлишига қарамасдан, биз унинг салмоғини 63 эмас, баъзи жойларда 56 фоизга туширдик. Ноз-неъматлар кўпайсин, одамлар ер олишсин дедик, аҳолига оз эмас, нақд 350 минг гектар суғориладиган майдон ўлчаб берилди. Шу фармон шарофатидан 1,5 миллион оила, ҳаммаси бўлиб 9 миллионга яқин киши манфаатдор бўлди.

Одамлар уй-жой солишсин, ноз-неъматлар етиштиришсин, даромад олсинлар деган ниятда шу иш қилинди. Қаранг, ҳозир Ўзбекистонда 700 минг хўжалик-хонадон янгидан пайдо бўлди. Шахсий уйлар қуриш эса икки йил давомида 3,2 марта ошди. Бунинг нимаси ёмон?

Ўқитувчилар, талабалар, ўқувчилар, уруш ногиронларига ва бошқаларга ёрдам бериш, уларни қўллаб-қувватлаш ҳақида фармонлар қабул қилинди. Нега? Чунки зиёлидан, маорифдан юз ўгирган жамият зулмат ичида қолади, келажагидан маҳрум бўлади. Ўқитувчи, талаба, ўқувчи, келин-куёвлар, табобат ходимлари, оналар ҳақида бундан кейин ҳам, ҳар қандай оғир шароитда ҳам ғамхўрлик қилиш шарт.

Давлатдан маош оладиган, унинг ёрдамига муҳтож ишчилар, қариялар, ёшлар, студентлар, ҳунар-техника ўқув юртлари, илмий даргоҳлар ходимлари ойликларини мамлакатда нарх-наво ошиши биланоқ баҳоли қудрат кўпайтирдик ва уларнинг ҳаётий эҳтиёжларини ҳимоялаш тадбирларини рўёбга чиқардик. 1992 йилда бу иш давом эттирилади, маош ва нафақалар 30—50 фоизга ошади. Фақат кейинги ана шу тадбирларнинг ўзига 7 миллиард сўм қўшимча маблағ талаб этилади. Лекин очиқ айтишимиз керак: қилаётган ишларимиз етарли эмас, кўпчиликнинг талабларини тўла қондирмайди. Шу боис иложу имкон излаш давом этади.

Қишлоқларни газлаштириш, аҳолини ичимли сув билан таъминлаш, чорва молларини кўпайтириш борасидаги фармонлар охиригача бажарилмаган. Тўғри, жумҳуриятда Президент фармонлари ижросини таъминлайдиган восита вужудга келмаган. Бу эса хайрли ишларни амалга ошириш йўлидаги энг жиддий камчиликдир.

Энди пахта нархи борасида икки оғиз сўз. Йиллар давомида бу соҳада қуруқ гапдан нарига ўтилмас эди, ахир! Тола нархи икки ярим йилда 4,5—5 ҳисса ўсди: 2.200 сўм эди тоннаси, 10 минг сўмдан ошди. Эркин савдога ўтганимизда бу яна ҳам кўпаяди.

Тағин бир масала — «пахта иши» билан қамалганларнинг қолганлари тақдирини ҳам қайта кўриб чиқаяпмиз.

Мен қатор вилоятларда бўлдим, меҳнаткашлар билан учрашдим, халқ қандай яшаётганини, нималар ҳақида ўйлаётгани, Президентдан нималар кутаётганини суриштирдим, уларнинг дарду ташвишларини юрагимдан ўтказдим.

Одамларнинг ташвиши битта: қишдан қандай чиқамиз, бизни нима кутаяпти, мустақиллигимиз хавф остида қолмайдими деган саволлар оғушида.

Мулоқотлардан кейин жиддий бир ҳужжат қабул қилдик. У асосан нархлар ошиши, эркин нарх-наво ёпирилиб келиши, пул қадрсизланиши шароитида аҳолини ҳимоя қилишга қаратилган.

— Биз ҳамиша бошқарув маҳкамасини ихчамлаштириш, қисқартириш учун курашиб келдик, аммо бунинг иложини тополмадик. Ҳозир ҳам, бизни маъзур тутинг-у, манзара эскича: Президент девони, Вазирлар маҳкамаси, Олий Кенгаш комитетлари, сони камайиш ўрнига кўпайиб бораётган вазирликлару, идоралару, ташкилотлару муассасалар шусиз ҳам заиф иқтисодимиз гарданига тегирмон тоши бўлиб тушмаяптими!

— Бу саволга ҳам қисман жавоб бердим. Шуни қўшимча қилмоқчиманки, иқтисод гарданидан тегирмон тошини олиб ташлаш зарурлигини тўғри англабсизлар. Сайланадиган Президент бу борада, албатта, ижобий ишлар қилиши, туб ўзгаришлар ясаши шарт.

— Ўзингиз биласиз, кучли матбуот, кучли радио, кучли телевидение, кучли нашрлик қудратли ҳокимият дегани. Афсуски, биз бу жиҳатдан турғунликдан ҳам баттар аҳволни бошдан кечирмоқдамиз. Бозор иқтисодию россиялик қоғозфурушларнинг қаллоблиги ва жаллоблиги матбуотни жар ёқасига келтириб қўйди. Янги йилдан бошлаб район рўзномалари ҳафтада бир, вилоятлариники уч марта чиқади. Республика рўзномалари расмий ҳужжатлар юки остида қолди. Журналистнинг тирикчилиги, ижтимоий ҳимояланиши ночор. Ана шу ва бошқа сабабларни ҳисобга олиб матбуот, радио, телевидение, ношрлик, матбаачилик хусусидаги муаммоларни алоҳида муҳокама этиш, махсус қарорми, фармонми қабул қилиш зарур, деб ҳисобламайсизми! Ўзбекистон Журналистлар уюшмасининг яқинда бўлиб ўтган пленумида ҳам худди шу масала қўйилди.

— Журналистлик — энг заҳматкаш касблардан бири. Журналист айни пайтда давлат арбоби, сиёсатчи, халқ маънавияти дарёсининг миробидир. Мен қаламкашларга жуда катта ҳурмату эҳтиром билан қарайман. Уларнинг шароитларини яхшилаш, муаммоларини ҳал этишга ўз ҳиссамни қўшишга доим тайёрман.

Айниқса район рўзномалари тақдирини ўйлаш керак. Маҳаллий ҳокимият ўз нашри келажагини яратиши зарур. Аммо район радиоларини давлат қарамоғига тўла олиш тарафдориман. Жойларда ана шу мафкуравий даргоҳларнинг ёпиб қўйилиши кечириб бўлмас ҳолдир. Бу энг аввало ўша ердаги раҳбарларнинг узоқни кўролмасликлари оқибати, деб ўйлайман. Қишлоқ жойларида радиодан зўрроқ сиёсий қурол борми? Хўш, бу имконни йўқотган бошқарув ҳокимияти истиқбол учун ниманинг воситасида жанг қилади? Ушбу саволларнинг жавоби эса аниқ. Ҳаётимизда юз бераётган камчиликлар, етишмовчиликлар юзасидан берилаётган кўрсатмалар, халқимиз турмушини яхшилашга қаратилган қарорлар ўз вақтида бажарилмаётгани ҳам ана шундандир.

Матбуот, умуман оммавий ахборот воситаларига тезроқ эркинлик бериш билан бир қаторда унга моддий ва маънавий ёрдам кўрсатиш демократия тузумини ўрнатишда катта қадамлардандир.

— Тарихимизда биринчи марта республика Президенти халқ томонидан сайланади. Ҳозир биз сайлов олди мавсумининг қизғин палласидамиз. Аҳолининг асосий қисми Сизнинг номзодингизни ёқлаётгани сезилиб турибди. «Халқ сўзи»га келаётган хатлар, шошилинчномалар ҳам шундан далолат беради. Айтинг-чи, Президентликка сайланганингизда фаолиятингизда, сиёсатингизда, қарашларингизда қандай ўзгаришлар рўй беради, деб ўйлайсиз! Атрофингиздаги арбобу ижрочилар тўғрисида эл орасидаги гап-сўзларга нима дейсиз! Агар сир бўлмаса, командангизни қай даражада янгилаб олишингизни билсак. Яна бир гап: иш бор жойда хато бор, дейдилар. Бундан, табиийки, Сиз ҳам мустасно эмассиз. Хўш, хатоларга, нуқсонларга, айниқса одамларни баҳолашдаги кусурларга ўрин қолдирмаслик мумкинми!

— Ишонч билдираётган одамларга қуллуқ қиламан. Ишонч — шараф, уни оқлаш эса масъулиятдир. Кучим, билимим, тажрибамни ана шу масъулиятни ҳис этишга ва ишончни оқлашга қаратаман.

Оддий бир дарахтни олайлик — у ўсади, улғаяди, гуллайди, хазон тўкади. Табиатнинг бу қонуни одамга ҳам тааллуқли. Инсон ўзгаришдан тўхтаган кун унинг бу дунёдаги охирги кунидир. Шундай экан, нафақат сайловдан кейин, балки умуман янгиланишлар рўй бериб туради. Ҳаракат қиламанки, ана шу ўзгаришлар ижобий йўлдан қайрилмасин... Эл-юрт назаридан қолмаслик, халқнинг эзгу туйғуларини яқиндан билиш, унга ҳамдард, ҳамнафас бўлиш, ташвишларини енгиллатишга хизмат қилиш — бундан бошқа ниятим йўқ!

Атрофимдагилар ҳақида юрагимда борини Ўзбекистон Олий Кенгашининг еттинчи сессиясида яширмасдан, очиқ айтганман.

Дарҳақиқат, иш бор жойда камчилик бор. Бундан мен ҳам мустасно эмасман. Хатоларнинг кўпчилигини тузатиш устида яна анча ишлаш кераклигини тушунаман. Халқимиз унутилган хато ёмонлик, тузатилган хато омонлик белгисидир деб тўғри айтган.

Ҳеч ким пайғамбарликни даъво қилолмайди. Шундай экан, хатосиз ишлайман дейиш ҳам манманликдир. Фақат Аллоҳ ҳақ ва у нуқсондан мустасно.

— Ислом Абдуғаниевич! Эл-юртнинг биринчи раҳбари учун нима танқис десалар, «энг танқиси — вақт» дея жавоб қайтарилади. Унинг бош қашишга қўли тегмаслиги аниқ. Лекин барибир озгина бўлса-да бўш пайт топилганда нималар билан шуғулланишингиз, оилавий таомилларингиз, севимли машғулотларингиз ҳақида қисқача гапириб берсангиз.

— Оилам учун умуман вақт ажрата олмаяпманки, буни яхши хислат деб айтолмайман. Ҳар қандай шароитда унга фурсат топмоқлик нафақат хуш фазилат, ўз навбатида фарз ҳам қарздир. Балки шундай кунлар келар...

Севимли машғулот ҳақида гап кетар экан, улар тўғрисида кўп гапириш мумкин. Кимнинг севимли машғулоти йўқ, дейсиз! Лекин ҳозирги замонда улар билан шуғулланиш мушкул. Шундай бўлса-да, битта орзуим ҳақида айтмоқчиман: мен ҳам кўпчилик қатори оддий фуқаролар, дўстларим даврасига, хонадонларига бориб, шошилмасдан, ҳол-аҳвол, кўнгил сўраб, отамлашиб, уларнинг хотирасида яхши из қолдирсам дейман.

— Охирги савол: президентликка сайловдаги якка-ягона мухолиф дейсизми, рақиб дейсизми, шерик дейиш мантиқдан йироқ, албатта, хуллас, «Эрк» партиясининг раиси Муҳаммад Солиҳга истакларингизни баён этсангиз.

— Солиҳни ҳурмат қиламан. Тўғри сўз, довюрак, миллатпарвар йигит. Уни мен мухолиф ҳам эмас, рақиб ҳам эмас, балки мустақиллик йўлидаги фикрдошим деб биламан.

(«Халқ сўзи» рўзномасининг 18 декабрь сонидан).

ОЛИЙ МАҚСАД—ШАХС ЭРКИНЛИГИ

МУҲАММАД Солиҳ гапни узоқдан бошлашга одатланмаган. Мақсадни лўнда айтади қўяди. Бундай суҳбатга руҳан тайёр бўлмаган киши аввалига таажжубланади, хусусан қовоғини уюб туриши Солиҳни яқиндан билмаган одамга малол келади. «Ватан озодлиги ҳақида жилмайиб гаплашадиган иш қилганимиз йўқ ҳали» дейди у. Аслида Солиҳ мутойибага ҳам хасис эмас. Фақат унинг Ватан тақдирига бефарқ одамларнинг, айниқса, зиёлиларнинг (аслида ватанпарварлик зиёлиликнинг асосий қирраси эканини бизда кўпчилик фарқламайди) устидан кулгуси-кинояси унча-бунча одамнинг етти қават пўстини шилиб тушади. Ватан тақдири, инсон эътиқоди ҳақида қаерда, қачон сўз очилмасин — доим мана шундай қиёфада бўлади. Вазиятга қараб қиёфасини ўзгартирмайди у, ўзгартиролмайди. «Ватан озодлиги ҳақида турли қиёфада гапириб бўлмайди, озодликнинг қиёфаси битта» дейди у.

Солиҳ моҳияти, ниҳоят ана шундай тоза зардалари билан бир қанча ижодкорларни Ислом илмини чуқурроқ ўрганишга даъват этганда одамлар кўча-кўйда ўйлашиброқ «Бисмиллоҳ» дейдиган бўлиб қолган, унча-бунча курси эгалари оға-инисининг жаназасидан минг бир баҳонада қочиб қолаётган пайтлар эди. М. Солиҳ эса тап тортмади — комил шахс тарбиясини диний-дунёвий билимсиз ва ватанпарварликсиз тасаввур қилолмаслигини ҳар қандай даврада баралла айтаверди.

Эътиборга сазовор яна бир жиҳати — М. Солиҳнинг Ватан ва эътиқод тўғрисидаги энг оддий лутфи ва кўксига уриб ватанпарварлик қилаётганларнинг гаплари, вайсақиликларидан тагдорроқ, мазмунлироқ таассурот қолдиради кишида.

Бир сўз билан айтсам, М. Солиҳнинг жумҳурият президентлигига номзодлик дастури бўлажак сайлов муносабати билан қоғозга туширилган бўлса-да, у умр бўйи юракда тўпланган орзу, умид, дард-аламдан сирқираб чиққанига шубҳам йўқ.

Шоир Муҳаммад Солиҳнинг лирик қаҳрамони муттасил эрк истаб яшади, энди у истаклар воқеликда бўй кўрсатмоқда. «Эрк» сўзи отаси эмасмикан «эркак» сўзининг? деган эди бир шеърида. Сайловолди дастури «Биз учун энг олий мақсад шахс эркинлигидир» деб бошланибди.

Дарҳақиқат, фуқароси ўзининг инсоний ҳақ-ҳуқуқини англамаган Ватаннинг мустақиллигидан лоф уриш кўзбўямачилик, ёлғон!

Ўзбекистон халқи яқин ўтмишда демократик жамиятда яшаган эмас. Хусусан, кейинги тўрт-беш авлоднинг умри муттасил мустабид сиёсатга мутеларча яшаб ўтди. Бундай сиёсат билан қуролланган даврнинг энг катта фожиаси ўлароқ оддий фуқаро энг оддий инсоний ҳуқуқлардан маҳрум этилди. Ижтимоий маънода эса бу ҳуқуқсизлик давлат ва ҳокимият қўлида бамисоли винтчадек, хасдек қадрланмасликда акс этди. Ўзга юртларнинг мустамлакачилигидан фарқли ўлароқ чин маънодаги шахс озодлиги маҳаллий ҳокимият билан фуқаро ўртасидаги курашларда қўлга киритилади.

Ҳақли савол туғилади: давлат раҳбари эркинлик, озодлик бераман демоқда, шунинг ўзи кифоя эмасми?

Йўқ, кифоя эмас. Демократия давлат арбоби ёхуд президентнинг хусусий мулки, марҳамати эмас, балки, у Худо томонидан ҳар бандага раво кўрилган бемисл иноят. Мазкур иноятни муқаддас деб билган ҳукумат бошлиғи фуқаролар озодлигини қонун кучига киритиб қўя олсагина у ўз вазифасини бажарган ва ўзининг бошлиқлик умрини узайтирган бўлади. М. Солиҳнинг дастурида айнан шундай қонунни яратишга уриниш яққол сезилади. «Қатъий қонунчилик билан чекланмаган ҳокимият ҳар қандай виждонли, сотилмайдиган ҳалол кишини ҳам бузади ва у халқ бошига балолар солади, — деб ўқиймиз дастурда. — Шунинг учун биз фуқаронинг ҳуқуқ ва эркинликларини давлат ҳокимияти зулмидан ҳимоя қилувчи механизмни ишлаб чиқамиз».

Дастурнинг давлат қурилиши, иқтисодий, ижтимоий ва ҳоказо соҳалари ҳақида сўз бормасин, уларнинг барчасида туб мақсад-муддао яна ва яна инсон омилини юксалтиришга қаратилган. Афсуски, ҳозир халқимиз қорин тўйғазиш ташвиши билан банд, ваҳоланки, маънавий қайта туғилмай, ўзимизнинг асл ахлоқимиз, меҳнатсеварлик анъаналаримизни тикламай туриб қорнимизнинг тўйгани татимайди. Халқни қорин тўйдиришдан бўлак юксак орзуси бўлмайдиган аҳволга солиш ва «қорнингни тўйғазаман» дейишдан нарига ўтмаслик муқаррар баттар таназзулга олиб борадики, ҳозир айниқса, шунга ҳушёр бўлмоқлик керак.

Ўзбекистон нафақат иқтисодий фаровон юрт, айни чоқда тафаккур ҳуқуқи, интеллектуал мулк қонун асосида қадрланадиган, ардоқланадиган ва пировардида шахс мустақиллиги Ватан мустақиллигини таъминлайдиган мақомга эришажагини истар эканмиз — буларнинг бари Муҳаммад Солиҳнинг сайловолди дастурида мужассамдир. Ҳар бир ҳамюртимиз ўзлигини нечоғли англаганлиги ва у қандай Ватан фарзанди бўлиш ниятида эканлиги эса ушбу дастурга муносабатда кўринади.

Хуршид ДЎСТМУҲАММАД,
ёзувчи.

Чилонзор районидаги ўқув ишлаб чиқариш комбинати ёшларни турли касбга йўналтириш бўйича бор имкониятлардан фойдаланишмоқда. Комбинатда айниқса радио таъмирлаш ишларини ўргатишда ишлаб чиқариш устаси Б. Абдураҳмоновнинг хизмати катта бўлаётир. Райондаги 173-мактабнинг юқори синф ўқувчилари бу касбни жону дилдан ўрганишиб бормоқда.

СУРАТДА: уста Б. Абдураҳмонов мактаб ўқувчиларидан Бахтиёр Ҳакимов ва Алишер Ҳасановлар билан амалий машғулот ўтмоқда.

Рустам Шарипов сурати.

Олий мактаб янгиликлари

ТАЛАБАЛАР АКАДЕМИЯСИ

— Сўз академия президенти...га берилади.

Бу сўзлар Тошкент тўқимачилик ва енгил саноат илмгоҳининг дарсхоналаридан бирида янгради. Ҳозир бўлган ёшлар гулдурос қарсак чалишди. Кимё-технология факультетининг талабаси Улуғбек Абдураҳмонов тўпланганларга мурожаат этди.

Илмгоҳда талабалар академияси иш бошлаганига атиги бир йил бўлди. Академия президентининг ҳисобот маърузасидан маълум бўлишича, у ўз номини ҳам, зиммасига юклатилган вазифани ҳам оқламоқда. Ёшлар мустақиллигининг янги шакли бўлажак мутахассисларни фаол новаторлик фаолиятига жалб этишда кўмаклашмоқда, энг муҳими илмий ишларни чуқур ва атрофлича олиб боришга қобилиятли йигит ва қизларни танлаш имконини бермоқда.

Академияга етти факультетнинг ҳар биридан беш нафардан энг яхши талаба сайланади. Улар барча тадқиқот ишларини олиб боришда ташаббус кўрсатадилар. Эндиликда бу ишларда илмгоҳда тарбияланаётган ҳар икки талабанинг биттаси қатнашмоқда. Академияда механика, тўқимачилик материаллари технологияси, енгил саноат технологияси, иқтисод, кимё технологияси бўлимлари ишлаб турибди.

Оддийгина илмий муассасада эндигина иш бошлаган ходим ҳам юқори курсда ўқиётган Улуғбек Абдураҳмоновнинг дастлабки қадам ташлашига ҳавас билан қараши мумкин бўлур эди. Нуфузли назария ойномаларида унинг Тошкентдаги таниқли кимёгарлар билан қилган тўрт кашфиёти ҳақида мақолалар эълон қилинди. Жумладан, Улуғбек ўз мураббийси, кимё фанлари доктори Исроил Исмоилов раҳбарлигида паст ҳароратда турли полимерлар олиш имконини асослаб берди. Талабалар академиясининг президенти ёш тадқиқотчиларнинг Москва, Тошкент, Иваново, Херсонда бўлган анжуманларида ўз асарлари ҳақида маълумот берди.

Академиянинг бошқа аъзоси, кимё-технология факультетининг учинчи курс талабаси Ҳусан Абдуллаев профессор Латиф Юнусов ёрдамида пиллакашлик фабрикалари чиқиндиларидан газламаларга хилма-хил расмлар босиш имконини берадиган алоҳида кукунларни олиш усулини ишлаб чиқди.

Талабалар академиясининг раёсати ҳафтасига бир марта мажлис ўтказади. Илмгоҳда фаолият кўрсатаётган ёшлар илмий-техникавий ижодиёти марказининг шўъбалари билан ҳамкорликни яхшироқ ташкил этиш, талабалар конструкторлик бюроси ёрдамида аспирантураларга тавсия қилиниши мумкин бўлган истеъдодли ёшларни аниқлаш ҳақида амалий суҳбатлар бўлади. Фан докторлари Мираҳмад Тўлаганов, Дониёр Ёқубов ва Аркадий Соркин ўзларининг ёш дўстларига ана шу ишларнинг ҳаммасида яхши маслаҳатлар бериб туришади. Уларнинг ўзлари ҳам талабалар дарсхонасидан фанга йўл топган эдилар.

Академия аъзолари профессор А. П. Соркин билан жуда мустаҳкам алоқа ўрнатишган. Профессор механика факультетида ишлар экан, кўпгина қобилиятли конструкторларга ҳаётга йўлланма берган эди. Уларнинг бир қанча ишлари тўқимачилик ва енгил саноат мутахассисларида катта қизиқиш уйғотди, чунончи, кечки бўлим талабалари Иброҳим Туёқов, Мавлон Икромов ва Абдунаби Алиев трикотаж тасмаларини тайёрлаш учун ўзига хос машина яратдилар. Улар «Малика» бирлашмасида уста бўлиб ишлашган. Бу машинанинг афзаллиги юксак унумдорлиги ва умуман шовқин чиқармаслигидадир.

Талаба Муборак Хилватова диплом лойиҳасини тайёрлаш жараёнида калава тайёрлашда ишлатиладиган хом ип сифатини аниқлаш усулига анчагина тузатиш киритди. Профессор А. П. Соркин билан илмгоҳни битириб, ҳозир завод лабораториясига раҳбарлик қилаётган техника фанлари номзоди Михаил Бутовскийнинг қўллаб-қувватлашига таяниб, диплом ёзаётган Бахтиёр Эгамбердиев билан Бобир Йўлбосов «Узбектекстильмаш» бирлашмасида қизиқарли ишни бажардилар. Уларнинг иккалови йигирув машинасида узилган ипни автоматик равишда топиш ва уни бартараф этишга имкон берадиган қурилма яратди. Бу иш ҳалигача бизда қўлда бажарилади ҳамда тўқимачилар меҳнат унумдорлигини анча камайтиради.

Академия аъзолари талабалар конструкторлик бюросидан яқин орада кўплаб истеъдодли мутаҳассислар чиқишига ишонадилар. Академиянинг ўз Низоми бор. Низомнинг ҳар бир бандини олий ўқув юрти маъмурияти чуқур тушуниб, қўллаб-қувватламоқда.

Академия раёсатининг тавсиясига мувофиқ қобилиятли тадқиқотчилар учун инглиз тилидан қўшимча машғулотлар уюштирилган. Инглиз тилини билмай туриб, халқаро алоқаларни йўлга қўйиш қийиндир.

Навбатдаги назарий конференцияга тайёргарлик бошлаб юборилди. Унинг кун тартибига талабаларнинг 35 та маърузаси киритилди.

Академиянинг ҳисобот-сайлов конференциясида илмгоҳни тамомлаган талабалар ўрнига янгилари сайланди. Улуғбек Абдураҳмонов зиммасига яна президентлик ваколати юклатилди.

Л. ГРИГОРЬЕВ.
(ЎзТАГ).

ВАТАНИМИЗДА радиокимёнинг ривожланиш тарихи бизнинг жумҳуриятимиз билан бевосита боғлиқдир. Бинобарин, бунда биринчи маротаба радиоактив унсурлар хом ашёсини ўзлаштиришга асос солинган. Бу соҳада илмий ишларни олиб бораётган бир қанча йирик олимлар ўзларининг дастлабки ишларини Ўзбекистонда бошлаганлар. Республика Фанлар академияси ядро физикаси илмгоҳининг нодир металлар лабораторияси мудири, кимё фанлари доктори, Беруний номидаги Давлат мукофоти совриндори, шу кунларда 60 йиллик тўйи кенг нишонланаётган Абдували Ғаниев ҳам шулар жумласидандир. У ядро реакторининг нейтрон оқимларидан фойдаланиб, нодир металлар гуруҳини мураккаб таркибли табиий жисмларда аниқлашнинг янги услубини — активацияви таҳлилнинг радиокимёвий вариантининг бир неча хилларини яратиш устида ишлаб, улардан олинган натижаларни биринчилардан бўлиб фан ва техникада қўллашни йўлга қўйган.

Фанимиз фидойилари

Тиниб-тинчимас

Радиоактивациявий ва радиокимёвий усулларни ишлаб чиқиш билан боғлиқ бўлган изланишларда олим томонидан микроэлементларни, жумладан олтин ва платина гуруҳи металларини ажратиб олиб, концентрлаш ва фракциялашда экстракция, ион алмашиш, дистилляция ва экстракциявий хроматография жараёнларидан оқилона фойдаланишнинг услубларини ишлаб чиқди.

Ҳозирги кунда кашф этилган радиокимёвий усуллар ёрдамида аниқланган нодир металлар миқдорларининг натижалари шу гуруҳ, унсурларнинг жинсларда, маъданларда, минералларда, метеорит жисмларида, уларнинг ҳар хил фаза ва фракцияларида тарқалиш қонуниятларини ўрганишда қўлланилган ва қўлланилмоқда. Бу борада металларнинг геокимёвий ва космокимёвий хусусиятлари, уларнинг шу моддалар билан боғлиқлиги аниқланди. Бу ҳақдаги олим томонидан яратилган қонун ва қоидалар натижалари мамлакатимизда ва хорижда ҳам кенг ёйилган. Масалан, нодир металлар ва табиатда учрайдиган элементларнинг радиокимёсини чуқур ўрганишда металларни экстракциялашда таркибида олтингугурт ва фосфор бор кимёвий моддаларни қўллаган, улар нодир металларни бошқа гуруҳ элементларидан ажратиб олишда самарали модда эканлиги сабабли радиокимёда қўллашни тавсия қилди.

Узлуксиз изланишлар натижасида аниқланган қонуниятлардан яна бири — бу метеорит ва тоғ жинсларидаги платинавий металларнинг тарқалиш қонуниятларига тегишли бўлиб, унда метеорит моддаларининг турли хил фаза ва фракцияларидаги (металл, сульфид ва силикат) нодир металларнинг маълум бир қонуниятларга асосланиб тарқалгани кўрсатилган. Масалан, металл қисмида сульфид қисмига қараганда уларнинг миқдори кўпроқ бўлиб, ҳар-хил нисбатда учрайди, силикат қисмида эса энг кам тарқалган, лекин элементларнинг миқдорлар нисбати доимий ҳолатда сақланади. Шу каби қонуният тоғ жинсларида ҳам кузатилгани аниқланган. Нодир металларнинг миқдори тоғ жинслар таркибида кам, лекин маъданларда эса металларнинг миқдори ўзгарувчан бўлади.

Абдували Ғаниев жумҳуриятимиздаги мавжуд маъдан бойитадиган йирик корхоналарнинг асосий маҳсулотлари ва уларнинг чиқиндиларидан олтин, кумуш, платина ва палладийга ўхшаш қимматбаҳо металларни тўлиқроқ ажратиб олиш технологиясини ишлаб чиқиш устида ҳам катта изланишлар олиб борди. Бу ишларнинг натижалари бугунги кунда ўзининг сезиларли даражадаги техникавий ва иқтисодий самарасини бермоқда.

А. Ғаниевнинг узоқ йиллик кенг кўламдаги тадқиқотлари 150 дан ортиқ илмий асарларида, шу жумладан 2 та китоб ва қатор мақолалар тўпламида ўз ифодасини топган. У айни пайтда 12 та муаллифлик гувоҳномасининг ҳам соҳибидир. Унинг раҳбарлигида ёш олимлардан 12 нафари фан номзодлиги ва 2 нафари фан докторлиги диссертациясини ёқлади.

Катта ташкилотчилик қобилиятига эга бўлган истеъдодли олим фанга қўшган улкан хизматлари учун Ўзбекистон Республикаси Олий Кенгаши Раёсатининг Фахрий ёрлиғи билан тақдирланган.

Бу тиниб-тинчимас одам нодир металларнинг янги турларини яратишда ҳамон изланмоқда.

Давлат КАРИМҚУЛОВ,

Ўзбекистон Республикаси Фанлар академиясининг ядро физикаси илмгоҳи илмий ходими, геология-минералогия фанлари номзоди.

Одобнома

Ҳикмат—бир ҳовуч олтин

«БИЛМАЙМАН» ДЕЙИШДАН УЯЛМАНГ

Али Бин Абутолиб дейди:

⊙ Одамнинг фақат сўзига эмас, ишига ҳам боқ.

⊙ Ахмоқ билан йўлдош бўлма. У ўзи кўрган ишларни сенга ҳам кўрсатмоқчи бўлади, сени ҳам ўзига ўхшатишга интилади.

⊙ Олим ўлса ҳам тирикдир, жоҳил тирик бўлса ҳам ўлик қаторидадир.

⊙ Ўлча, бич, сўнгра кес. Тушун, сўнг сўзла. Англа, бил, сўнгра амал қил.

⊙ Гуноҳдан бошқа бирон нарсадан қўрқманг.

⊙ Билмаган нарсангизни сўраб қолишса, «билмайман» дейишдан уялманг.

Озарбайжончадан Исмоил БЕКЖОН таржимаси.

ОТА-ОНАЛАРГА БОЛАЛАР ҲАҚИДА

⊙ БОЛА ўн саккиз ёшга тўлгунга қадар ўзингиз тарбия беришга ишонч ҳосил қила олмасликни билсангиз яхшиси унинг норасида бўлиб қолишига шошилмангиз. Борди-ю, норасида дунёга келди дейлик, унда болангиз сизга талпиниб ҳаракат қила бошлаган кундан бошлаб унга ўз-ўзини бошқаришга имконият яратишингиз керак.

⊙ Бола тарбиясидаги асосий масала — уларнинг ўз қобилиятларини янада ривожлантира оладиган ишлар билан шуғулланишга шароит яратишдир.

Ҳеч қандай мақсад (тартиб, яхши одоб ва ҳоказо) ўз-ўзини бошқариш эркинлигидан устун тура олмайди. У асосий қоидага қарама-қарши келмаслиги керак.

⊙ Болани яхши кўриш истагингизни аямангиз. Бола ўзининг сева билиш ишончини билдириши керак.

⊙ Болаларингизнинг ўз фикрини, ишончини ёки орзу-истагини бўғиб қўйманг. Уларни ўзингиз билан мулоқотда бўлишга ўргатишингиз ҳамда ўзингиз ҳам улар билан мулоқотда бўлиб, ҳар қандай талабига тайёр туринг.

⊙ Болаларга ҳеч қачон ёлғон сўзламанг. Агар болага ҳақиқатни айтишнинг ҳожати йўқ деб билсангиз, унда шундай деб айтинг ҳамда унинг сабабини тушунтиринг.

Ҳеч қачон болангизнинг пок қалбига доғ туширманг. Қўл кўтарманг. Бироқ қилган хатоингизни ваъда бериш орқали бажаришга уринманг. Қилган ҳар бир ишингизга жавобгарлик нуқтаи назари билан қаранг. Ўзингиз қилган ишнинг нотўғри эканлигига иқрор бўлсангиз энди қайтармасликка ҳаракат қилинг.

⊙ Агар бола билмасдан бирор нарсани туртиб ишдан чиқарса ёки бузса, жазолашнинг ҳожати йўқ. Уни сизнинг ёрдамингизсиз ўзининг тузатишига фурсат беринг.

⊙ Боланинг бошини оғритиб, унга ҳар қандай топшириқ бераверманг.

⊙ Бола ўзига кераклисини «ойнаи жаҳон»ни томоша қилиб ёки китоблар мутолаа қилиши орқали олади. Унга қайтага одамлар билан қандай тил топишиш, уларни қандай ҳурмат қилиш кераклигини ўргатинг.

Қидирбой ТЎЛАБОЕВ, муаллим.

ЯХШИ ТАРБИЯ МЕВАСИ

КИШИ ҳамиша ўз меҳнати, намунали хулқи билан гўзалдир. Яхши фазилатга эга бўлган ҳар бир киши қаерда ва ким бўлиб ишлашидан қатъи назар кўпчиликнинг ҳурматига сазовор бўлади. Бу узоқ вақт олиб борилган тарбиявий иш натижасида юзага келади. Кишилардаги меҳнатсеварлик, яхши хислат намуналари ёшлигидан бошланиб, оилада, мактабда ва жамоатчилик таъсирида шаклланa боради.

Ҳар биримиз бола тарбияси ҳақида фикр юритганимизда биринчи навбатда мактаб, оила ва жамоатчиликнинг бирлигини тушунмоғимиз мақсадга мувофиқ бўлади. Буни пойтахтимиздаги 13, 22, 73, 119- ва бошқа бир қанча мактаблар мисолида кўриш мумкин. Бу илм даргоҳларида ҳар бир дарс ва синфдан ташқари ишлар ўз олдига боладаги бўлган меҳнатга муҳаббат тушунчаларини ва ғояларини асосий мақсад қилиб қўйган. Интизом бўш бўлган, фанлардан яхши ўзлаштирмаган ўқувчиларга эътибор бериш мактаб педагогика жамоасининг асосий вазифаси ҳисобланади. Шу билан бирга юқори синфларда ўқийдиган тарбияси қийинроқ болаларни ўзи ва ота-онаси билан алоҳида иш олиб борувчи кишилар тайинланган.

Шаҳримиздаги «Илғор», Абдулла Қодирий, Акмал Икромов, «Октябрь 40 йиллиги», «Иттифоқ» каби кўплаб маҳаллаларда истиқомат қилувчи оила бошлиқлари ўз фарзандларини давримизга муносиб кишилар қилиб тарбиялашни давлат олдидаги, халқ олдидаги асосий вазифалари деб биладилар.

«Октябрь 40 йиллиги» маҳалласидаги ёшларнинг кўпчилиги асосан 11 ва 139-мактабларда таълим оладилар. Район маҳаллалар кенгашининг раиси Низомиддин Алимов, маҳалла комитетининг раиси Тошпўлат Раҳматов, кекса педагог Жўра Шермуҳамедов ва Нурулла Ғайбуллаев сингари фаоллар мазкур мактабларга бириктиб қўйилган. Улар шу мактабларнинг педагогик йиғилишларида мактаб ўқитувчилари билан бамаслаҳат иш олиб борадилар.

11-мактаб ота-оналар комитетига молия олийгоҳининг ўқитувчиси Раҳим Муллаев бошчилик қилади. У ўз ёрдамчилари «Иттифоқ» маҳалла комитетининг раиси, Тошкент давлат тиббиёт олийгоҳининг доценти Мирсолиҳ Мирзараҳимов, Обид Содиқов номли маҳалла комитетининг раиси Ҳусниддин Нурмуҳамедовлар билан мактабда тез-тез бўлиб туради. Ўтган ўқув йилида ахлоқ-одоби намунали ва йил давомида аъло баҳога ўқиган йигирмадан ортиқ ўқувчига маҳалла комитети маблағи ҳисобидан 25 сўмдан 50 сўмгача пул мукофоти берилди. Ундан ташқари мактабни таъмирлаш учун моддий ёрдам берилди.

Маҳалла фаоллари фанларни яхши ўзлаштирмайдиган ва давомати ёмон ўқувчиларни ота-оналари билан бирга маҳалла идорасига чақиртириб улар билан алоҳида суҳбатлар ўтказмоқдалар, муаллимларнинг йиғилишларида ўз фикр-мулоҳазаларини билдирмоқдалар. Шу ўқув йили давомида 11 ва 139-мактаблар «Ёшлар — бизнинг келажагимиз», «Бола тарбиясида ота-онанинг роли», «Касбим-бахтим» каби мавзуларда суҳбатлар уюштирдилар.

Собир Раҳимов районидаги айрим мактаблар 14—16 ёшли ўсмирлар билан ишлаш кенгашини туздилар. Бу кенгашга уруш ва меҳнат фахрийлари раҳбарлик қилмоқдалар. Улар ҳар ойда бир марта ўқувчилар билан суҳбат ўтказиб, уларнинг ўқиётгани, ишлаётгани, бекор юрганини аниқлаб, бу борада чора-тадбирлар кўрадилар. Бу ташаббус бошқа мактабларда ҳам қўлланса мақсадга мувофиқ бўларди.

А. С. Макаренко «Мактаб, оила ва жамоатчилик серҳосил дарахтнинг учта мустаҳкам илдизидир. Мабодо шулардан биронтаси заиф бўлса, бу дарахтдан ширин ва шарбатли мева кутиш қийин», деган эди. Ҳақиқатан ҳам бу гапларда чуқур маъно бор. Яхши фарзанд ота-онасининг обрўсини янада оширса, ноқобил бола эса аксинча, ҳамманинг юзини ерга қаратади. Шу боисдан тарбия борасида масъулиятни ҳис қилмоғимиз, фарзандлар олдидаги бурчимизни тўғри англамоғимиз лозим.

Фахриддин НУРИДДИНОВ, республика халқ таълими аълочиси, шахсий нафақачи.

МАНА бу жажжи мўйқалам соҳибларига бир қаранг-а. Яратилажак «асар»ларини қанчалик эътибор билан чизишмоқда. Улардан келгусида танилқли рассомлар чиқса ажабмас.

Миртемир Қодиров сурат-лавҳаси.

ҚАРИ билганни пари билмас, деб бежиз айтишмайди доноларимиз. Чиндан ҳам кексалар бўлган уйда меҳроқибат, диёнат, қут-барака ва файз йўқолмайди. Зеро, ёш оилаларни, қариндош-уруғларни бир-бирига қовуштириб турадиганлар ҳам шулардир. Сиз суратда кўриб турган Сергели районидаги Чоштепа кўчасининг 8-тор кўчасида истиқомат қилувчи Саидахон Муродовалар оиласи аъзолари бир пиёла чой устида ширин суҳбат қурмоқдалар.

Рустам Шарипов сурати.

Турмуш чорраҳаларида

«ЁЗИНГ, ОДАМЛАР ОГОҲ БЎЛИШСИН»

Одатдагидек эрталаб ишхонага келиб дераза токчаларидаги гулларга сув қуйдим, чанг-чунгларни арта бошладим. Шу пайт тўғридаги бир дарахт эътиборимни тортди. Ажиб бир ҳолат. Қадди букик шохда биттагина сарғайган япроқ қолибди. Биттагина япроқ... Қалбимда қандайдир англаб бўлмас, нохушроқми туйғулар пайдо бўлди. Нимагадир хўрсиниб қўйдим. Бунга акс садо каби бирдан телефон жиринглади:

— Ассалому алайкум, бу «Оқшом»ми! — деган садо келди. Мен кекса бир онахоннинг синиқ овозини сезиб:

— Ассалому алайкум, ҳа «Оқшом», эшитаман, — дедим майин оҳангда.

— Зулхумор аянгиз бўламан қизим, анчадан бери бетоб ётибман, зора менга ҳамдард бўладиган киши топилса... Ёрдам беринг, қизим.

Аянинг овози қалтирар, мунгли эди. Эшитган одамнинг юраклари зирқираб кетарди.

Саволлар вужудимни чулғаб олди. Нима, наҳотки унинг яқинлари йўқ!! Ёки бўлишса ҳам... Йўғ-э! Ўзимга келиб, ая билан учрашишга ваъда бердим.

АЯНИНГ уйини топиш қийин бўлмади. Унинг ўнг оёғи ишламай, тўшакка «михланиб» қолган экан. Турмуш ўртоғи зарур юмуш билан Самарқандга, якка-ю ягона қизи эса дам олгани Ленинградга кетишибди... Эри-ку майли, тушунса бўлар, аммо қизининг онани касал аҳволда ташлаб дам олиш кўнглига сиғгани мени ҳайратга солди.

Ая мунгли ҳикоясини бошлади. Эшитардиму, қалбимни чексиз изтироб азоблярди. Уни қандай ёзганим маъқул. Ниҳоят қандай эшитган бўлсам, шундайлигича қоғозга туширишга қарор қилдим.

...Кеч куз, кунлар анча совуган, изғиринда хазонлар ҳолсизгина учади. Ўша куз Зулхумор ўн саккиз ёшга тўлганди. Ўша кезлари унинг тўйи бўлди, турмушга чиқди. Кунлар ҳар бир ўзбек хонадонида кечганидек ўта бошлади. Келинчак уй юмушлари билан, куёв эса оилани тебратиш ташвиши билан банд.

Афсуски, хотиржам кунлар узоққа чўзилмади. Илгари уйга эрта қайтадиган Комилжон энди ярим тунгача қолиб кетадиган, баъзан қаттиқ маст бўлиб келадиган одат чиқарди. Зулхумор келинлик ҳаёсига бориб индамасди: «Яхши бўлиб қолар» деган умид билан яшар эди. Йўқ, ундай бўлмади. Комилжоннинг ўртоқлари уникига ҳам тез-тез келадиган, эрталабгача «қиттак-қиттак» қиладиган бўлишди. Шунақа дамларда шашка-ю нардаларнинг тарақлаши тонггача тинмасди. Унинг устига беҳаё латифалару, қийқириқларни қўшнилар баралла эшитишарди. Бундан эри эмас, Зулхумор ер ёрилса кириб кетгудек бўларди.

Охири бўлмади. Шишадош улфатлари тарқагач, бундай қилиш яхши эмаслигини эрига айтиб, инсофга чақирди. Тўғри гап Комилжоннинг нафсониятига тегди. Жуфти ҳалолини дўппослади. Ёшгина келинчак нима қиларини, қайга бориб «дод» дейишини билмасди.

Кунлар аччиқ кўз ёшлари билан ўтаверди. Бечоранинг қўлидан бошқа нима ҳам келарди. Эрининг навбатдаги калтагидан йиқилиб, лат еди. Тўрт марта ҳомиласи тушди, касалхонада ётиб даволанди. Аёл экан, ҳаммасига чидади, бардошли бўлди. Бунинг учун фақат тепкилар билан «мукофотланар» эди. Фарзандли бўлсак, зора инсофга келса, деб умид қилди. Бахтга қарши бола ҳам турмасди. Уйга кетай деса, ота-онасининг эзилишини ўйлаб, юраги сиқиларди.

Хайрият, бир неча йил ўтиб кўзи ёриди. Энди шу дилбанди учун ҳамма оғирликка чидашга тайёр эди у.

Зулхумор ая бошқа фарзанд кўролмади. Шунинг учунми, Умида инжиқ, эрка, ишёқмас бўлиб ўсди. Тергай деса биттаю битта ёлғизи, эри ҳам унинг ёнига тушар, «Тегма, унинг ҳам ишини сен қиласан» деб дўқ урарди. Умида мактабни амал-тақал битирди-ю, сатанглар сафига қўшилди. Ўзига ўхшаган уч-тўрттаси билан шаҳарма-шаҳар санқигани санқиган. Уйда нима бор, нима йўқ ҳеч қизиқмайди.

...Жафокаш аёлнинг ҳикоясини тинглайману, ҳовлига разм соламан. Гўё ҳеч ким яшамайдиган жойдек қаровсиз ҳолга келган. Деворлар нураб ётибди. Ошхона эшиги қийшайган, ҳовли юзи анчадан буён супургини кўрмаган.

— Кучим етганда ўзимдан қолмасди-я, — онахон кўнглимдан нималар кечаётганини сезгандек гап бошлайди. — Уч йилдирки, туролмайман. Худо фарзанддан яна берганида бири бўлмаса, бошқаси оқибатли чиқармиди. Ёшим элликка етганида яшашнинг ҳам қизиғи қолмади, қизим. ...Начора, пешона экан-да... Майли, мен дунёдан шундай ўтдим, бошқалар менга ўхшамасин, ибрат бўлиши учун ўз ҳузурини ўйлаган майпараст эримни, сатанг қизимни ёзинг, одамлар огоҳ бўлишсин.

Шунда дафъатан аянинг юзларига қарадим. Биринчи кўрганимда етмишларга бориб қолган бўлса керак, деб ўйлагандим. Э, воҳ, эндигина эллик баҳорни кўрган аёл шу кўйга тушдими?! Ҳаёт деганлари наҳот шунчалар шафқатсиз!

Беихтиёр кўзларим аянинг кўзлари билан тўқнашишидан чўчиб ерга қадайман. Умрини оиласига бағишлаган инсонга икки оғиз илиқ гап айтмоқчи бўламану, гапиролмайман, гўё томоғимга нимадир тиқилгандек.

Ташқарига чиқдим. Шунда ўзимни тутиб туролмадим. Кўзларимга ёш қуйилди. Унинг айби нимада? Уйим-жойим деганидами, оилам бузилмасин, дея ҳамма-ҳаммасига чидаганидами?

Шу ерда мақолага нуқта қўйдим. Бироқ, онанинг яна бир илтимосини бажо келтирмай якунладим. Негаки, баджаҳл эр ва бемеҳр фарзанд «Бизни шарманда қилибсан» деб шундай ҳам ярим жон бўлиб қолган мунис аёлни адо қилишларини истамадим. Кўрнамакларнинг исмини мажозий атадим. Бунинг учун мени кечиринг, аяжон! Агар эрингиз ва қизингиз қалбида заррача одамийлик бўлса, хулоса чиқариб олишар. Мен шуни умид қиламан.

Нодира АБДИРИМОВА.

Аччиқ, аммо очиқ гап

ХАВОТИРЛИК

ЎША пайтларда 10 ёшли бола эдим. Бир куни болалик қилибмми, ё аксарият синфдошларимнинг чўнтакларида доимо пул бўлиши менга қаттиқ таъсир қилдими, дадамнинг чўнтакларидан 20 тийин олиб, гўё ҳеч нарса бўлмагандай мактабга кетдим. Чунки кўпинча дадам менга пул бермас эди-да. «Пулни нима қиласан, ўғлим ана нон борку. Оби нoннинг бир бўлагини ушатиб папкангга солиб олгин, ҳали танаффус пайтида тановул қиласан», — дер эдилар доимо. Шунда дадамга аччиқ қилсамда, лекин ичичимдан эзилардим. Бинобарин, ўша кезларда акам ўрта мактабни битириб, эндигина мустақил ҳаётга қадам қўяётган, шу боис етти жонни едириб-ичириш ва кийинтиришни дадам ўз зиммасига олганди. Кечқурун чой ичиб ўтирган эдик, дадам сўз очиб қолдилар:

— Чўнтагимда 60 тийин танга бор эди. Ишдан қайтаётганимда нон дўконига кирувдим. Олтита оби нон олиб ўша тангани берамaн десам, чўнтагимдан 40 тийин чиқди. 20 тийинни ҳойнаҳой кўчада тушириб қолдирган бўлсам керак.

Дадамнинг шу гапларидан кейин ўзимни тутиб туролмадим. Қандай қийинчилик билан бизни боқаяптилару, мен бўлсам ҳалол меҳнатлари билан топган пулларини ўғирласам бу қандай гап ахир!?

— Дада, ўша 20 тийинни мен олган эдим, — дедим бош эгиб.

Энди дадам хивчин билан роса калтакласалар керак, деб ўйлагандим. Йўқ, ундай қилмадилар. Ёнларига яқинроқ ўтиришимни илтимос қилдиларда, вазминлик билан сўз бошладилар:

— Яхши иш қилмабсиз, ўғлим (дадамлар бизга доимо «сиз»лаб мурожаат қилардилар). Лекин айбингизни бўйнингизга олдингизми, келгусида кам бўлмайсиз. Нега сизга пул керак бўлиб қолди, ўзи?

— Анави Мурод, Равшанлар борку, ҳамиша буфетда овқатланишади. Мен бўлсам... «Фақат нон еяман», — демоқчи бўлдиму, дамим ичимга тушиб кетди.

— Улар билан нима ишингиз бор, — қошлари чимирилди дадамнинг. — Нима, оч қоляпсизми?! Одам деган сабр-қаноатли бўлиши керак. Ҳар нарсага ҳархаша қилавериш ярамайди эркак кишига. Вояга етиб уйланиб, бола-чақали бўлганингизда ана ўшанда чақасиз гапларимнинг мағзини...

Дадам маҳалламизда ном чиқарган уста эдилар. Қурилишда ҳалол меҳнат қилиб нафақага чиққанларидан кейин ҳам маҳалладошларимиз «Ёқубжон ака, яқинда ўғлимни уйлантирмоқчиман. Шу боис унга янги уй солиш ниятим бор эди» ёки бўлмаса «Болаларимиз бўй чўзиб, уйимиз ҳам торлик қилиб қолди. Энди ўзингиз ҳамманинг оғзига тушадиган бир уй қуриб берасиз-да» деб ҳеч тинч қўйишмасди. Шунда лой тайёрлаб уни челакларга солиб етказиб бериш учун мени ҳам ўзлари билан бирга олиб кетардилар. Кейин камина 13 йил давомида ёшларнинг аксарияти у ерда ишлашдан ҳазар қиладиган кўн заводида меҳнат қилди.

Ҳозирги кунда нега ёшларнинг кўпчилиги ижтимоий-фойдали меҳнатдан бўйин товлаб, енгил-елпи касбларда номигагина ишлаб, чўнтакларини қаппайтириш билан овора бўлмоқдалар деган савол мени жуда ташвишлантиради. Ўзингиз бир ўйланг: музқаймоқ ёки пирожки сотиш, жамоат транспорти бекатларида, метроларда ва аҳоли гавжум жойларда гулини ўтказиш учун ўтган-кетганга тегажоғлик қилиш, пештахта олдида хотин-қизларнинг ички кийимини кўз-кўз қилиш — эркак кишининг ишими?! Шу боисдан ҳам қурилишларда, завод ва фабрикаларда ишчи кучига эҳтиёж сезилмаяптими? Бугунги йигит-қизларнинг жамиятимизда юз бераётган ўзгаришларга лоқайд муносабатда бўлиши, на каттани, на кичикни демай фақат ўзининг гапини маъқуллаши, текинхўрлик билан кун кечиришга ўрганаётганлиги сира ақл бовар қилмайдиган ҳодисадир.

Баъзан дам олиш кунлари маданий ҳордиқ чиқариш учун истироҳат боғларига бориб қолсак, у ер-бу ерда бир-бирининг пинжига кириб, беҳаё қилиқлар қилаётган йигит-қизларни кўриб у ерга борганимизга минг бор пушаймон бўламиз. Транспортга чиқишга ҳам иймaнасан, киши. Чунки бу ерда ҳам юқоридаги манзаранинг гувоҳи бўласан. Бунинг устига «чапани» киссавурлар қандай қилиб чўнтагингни қоқлаб кетишганини ҳам сезмай қоласан. Шу ўринда «Уларнинг бундай йўлга киришларига нима мажбур қилдийкин?» деган савол туғилади. Ахир қайси ота-она ўз фарзандини ёмон бўлсин дейди. Балки ҳозирги муҳит, яшаш тарзимиз, отасизлик ёки онасизлик шунга «ундаётганмикин». Шунинг учун ҳам ўғирлик ва талончилик қилиш шартмиди? Ҳалол меҳнат қилиб, эл эъзозини қозонишга нима етсин!

Пивохоналарда тоғни урса талқон қилгудек алпқомат йигитларнинг эрталабдан кечгача пивохўрлик қилиб, сигарета буркситиб газагига қурт ёки шўрбаликни шимиб ўтиришларига нима дейсиз?! Яна уларнинг аксарияти мактаб ўқувчилари ва талабалар. Биз ўсмирлик чоғимизда дарс тайёрлаб бўлгач молларнинг тагини тозалаб, уларга қоп-қоп барра ўтларни ўриб келардик. Хуллас, ота-онамизнинг чизган чизиғидан чиқмасдик. Спиртли ичимликлар ичиш у ёқда турсин, ҳатто сигаретани ҳам оғзимизга олмасдик.

Ишқилиб, бу хавотирликлар вақтинчалик бўлсин. Ёшларимиз хулқларини тузатиб ўзларини қўлга олабилсалар ажаб эмас.

Исмоил ЗОИРОВ.

ИТТИФОҚ ЯНГИЛИКЛАРИ

ВЛАДИКАВКАЗ. Жанубий Осетия ҳудудида хавфли вазият вужудга келди. Республика ахборот комитетининг матбуот маркази бугун шуни маълум қилди. Танг ерларда —Цхинвали теварак-атрофида ҳамда Знаури районида уйлар ва жамоат бинолари, турмуш учун муҳим бўлган иншоотлар ўққа тутилди. Айниқса, Знаури район марказига ракеталардан қаттиқ зарба берилди. Ҳозирча қурбонлар ҳақида аниқ маълумотлар йўқ, бироқ ярадорлар орасида болалар, аёллар борлигидан далолат берувчи хабарлар мавжуд.

ТБИЛИСИ. Грузия вазирлар маҳкамасининг қарорига кўра, республикада телевидение, давлат савдоси, корхоналар, муассасалар ва кооперативлар учун махсус иш тартиби жорий этилади. Бу тадбир ёқилғи-энергетика ресурслари таъминотида рўй берган қаттиқ тақчилликни камайтириш мақсадида амалга оширилди.

ОЛМАОТА. Қозоғистондаги ўн учта ижтимоий-сиёсий партия ва ҳаракат бозор муносабатларига ўтиш шароитида аҳолини ижтимоий ҳимоялаш уюшмасини тузиш тўғрисидаги битимни бугун имзоладилар.

ИЖЕВСК. «Советская Удмуртия» рўзномаси муҳарририниинг ўринбосари Алексей Шкляев, ёшлар «Курьер» ҳафтаномасининг муҳаррири Лариса Ревина ва «Дас-лу» болалар рўзномасининг муҳаррири Анастасия Гребина очлик эълон қилдилар. Квартиралар адолатсиз тарзда тақсимланганлиги бунга сабаб бўлди. Бундай адолатсизликни ҳозиргача ётоқхоналарда истиқомат қилиб келаётган журналистлар юракларига айниқса қаттиқ олмоқдалар.

ЧЕБОКСАРИ. Чувашияда ўтказилган президент сайловининг якунлари чиқарилди, унда рўйхатга киритилган сайловчиларнинг 58,6 фоизи қатнашди. Тўрт номзоддан бирортаси зарур бўлган кўпчиликнинг овозини ололмади. Энди икки ҳафта муддат ичида қайта сайлов ўтказилади.

УЛАН-УДЭ. Бурятиядаги наушки чегара станциясида «Улан-удэ-Улан-Батор» йўловчи поезди одатдагидан 10 соат кўпроқ туриб қолди. Монголиялик йўловчилар божхона ходимларининг қонуний талабларига бўйсуниш ўрнига жанжал-тўполон кўтардилар. Ўз ватандошларини тинчитиш учун бу ерга МХР консуллигининг вакили чақирилди. Поезд жўнаб кетгач, вокзалда монголиялик меҳмонлар Бурятияда сотиб олган уюм-уюм моллар қолди.

МАЙКОП. Адигея президентлигига номзодлар кўрсатиш бошланди. Президент сайлови 22 декабрга белгиланган. Ҳозирнинг ўзидаёқ бир неча номзод кўрсатилди. Ёши 35 дан кам, 60 дан кўп бўлмаган, республикада камида 10 йил яшаган, адигей ва рус тилларини биладиган РСФСР фуқароси Адигея президенти бўлиши мумкин. Шу куни республика олий кенгашига ҳам сайлов бўлади.

БОКУ. Озарбайжон президентининг фармонига биноан Митат Аббосов республика давлат котиби этиб тайинланди. Унинг шу лавозимни эгаллаган салафи — Тофуқ Исмоилов Тоғли Қорабоғда яқинда рўй берган авиация фалокатида фожиали ҳалок бўлганди.

МОСКВА, Атом энергетикаси саноати вазирлигининг матбуот марказида ТАСС мухбирига хабар қилишларича, Смоленск АЭСининг мутахассисларда ташвиш уйғотаётган блоки бугун яна ишга туширилган ва борган сари тўла қувват билан ишламоқда. Ташвишга сабаб бўлган ёқилғи каналларидан бирини дастлабки тарзда тафтиш қилиш натижасида бирорта бузилиш бўлганлиги аниқланмади. Шунга қарамай, хавфсизлик мақсадида ҳозирча уни ишлатмасликка қарор қилинди.

НИЖНИЙ НОВГОРОД. Шаҳар атом иссиқлик таъминоти станцияси қурилишидан сўнг саккиз йил ўтгач, унинг теварагида беш йилдан бери давом этиб келаётган гап-сўзларга ниҳоят нуқта қўйилди. Фойдаланишга деярли тайёрлаб қўйилган ва Магатэ мустақил текшириш ўтказиши натижасида юқори баҳоланган энергетика майдони газда ишлайдиган иссиқлик таъминоти станциясига айлантирилади. Ана шу ниҳоятда мураккаб муҳандислик иншоотини бунёд этишга ҳозирнинг ўзида 250 миллион сўмга яқин пул сарфланди.

МИНСК. Беларусь вазирлари, давлат комитетларининг раислари ва уларнинг ўринбосарлари неча йиллардан сўнг яна парталарга ўтиришди. Республика вазирлар кенгаши ҳузурида тузилган бошқарув академиясида машғулотлар бошланди. Машғулотларни бозор иқтисодиёти соҳасида обрў қозонган мутахассислар олиб боради. Гарчи янги ўқув юрти барча даражалардаги раҳбар ходимларни тайёрлаш ва қайта тайёрлаш мақсадида тузилган бўлсада, бу ерга ўқишни хоҳлаган ҳар бир киши кириши мумкин. Бунинг учун унинг олий маълумотга эга бўлиши ҳамда ўзи ёки мутасаддилар ёрдамида ўқиш учун маълум даражада ҳақ тўлаши етарлидир.

Ҳар тўғрида

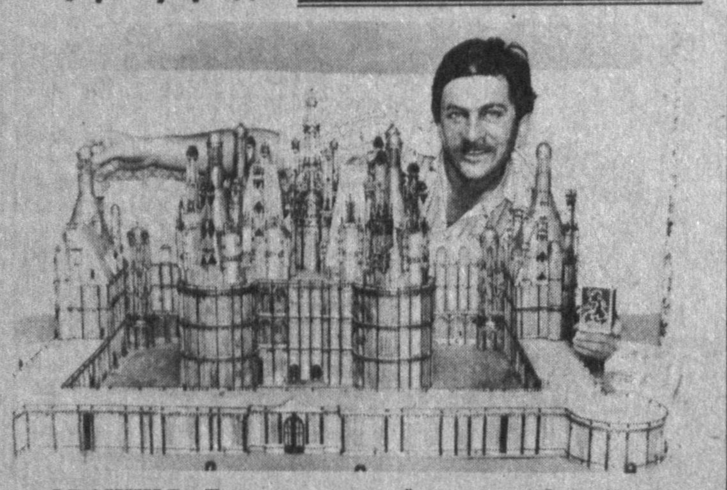

ФРАНЦИЯ. Бу мамлакатда ўзининг ишбилармонлиги ва қизиқувчанлиги билан донг таратаётган ажойиб инсонлар кўплаб топилади. Назарет шаҳарчасида яшовчи Мишель Арель бўш вақтидан 3800 соатини Шамдор қалъаси лойиҳасини яратишга бағишлади. Лойиҳа етти йилда тайёр бўлиб, бунинг учун 12 минг дона гугурт қутиси керак бўлди.

СУРАТДА: Мишель Арель эндигина тугалланган қалъа лойиҳаси билан.

ТАСС сурати.

МАҲОРАТЛАРИНИ КЎРСАТИШДИ

ШУ КУНЛАРДА шаҳримизнинг асосий маданият даргоҳларида жаҳонда машҳур композитор Моцартга бағишланган фестиваль бўлиб ўтмоқда. Бу анжуманда Алишер Навоий номли катта академик театри, Тошкент опереттаси, Мухтор Ашрафий номидаги Тошкент давлат консерваториясида Моцартнинг «Реквием» мотам асари ижро этилди ва атрофлича ўрганилди. Муҳаммаджон Турдиев раҳбарлигидаги «Ўзбекистон солистлари» ансамбли аъзолари, Ўзбекистонда хизмат кўрсатган артист Офелия Юсупова, Бутуниттифоқ ижрочилари конкурси ғолиблари ва иштирокчилари Э. Мирқосимова, А. Султонов ва А. Жепезновалар Моцарт куйларини ижро этишиб, ўз маҳоратларини намойиш этишди.

Фестиваль қатнашчилари Моцартнинг мусиқада эришган муваффақиятлари Ўзбекистон опера санъатида тутган ролини қалбан ҳис этмоқдалар.

Ҳасан ИБРОҲИМОВ.

ҚУВНОҚ АСАР

МАШҲУР бастакор Ж. Оффенбах ижодида оперетта етакчи ўрин тутади. Унинг «Орфей жаҳаннамда» деб аталган опереттаси эса иттифоқимиздаги қатор нуфузли театрлар саҳналарида муваффақият билан намойиш қилинган.

Минг-минглаб томошабинлар эътиборини қозонган бу қувноқ асар яқин орада тошкентлик санъатсеварларга тақдим этиладиган бўлди. Тошкент оперетта театри жамоаси уни саҳнага олиб чиқиш тараддудини кўрмоқда.

Саодат ОДИЛОВА.

ФОЙДАЛИ КИТОБЛАР

САНКТ-ПЕТЕРБУРГДАГИ П. Тольятти номли муҳандис-иқтисодиёт олий билимгоҳининг бир гуруҳ етакчи олимлари ёзган «Кичик корхоналар бозор иқтисодиёти шароитида» деб аталган китоб қўлёзмаси кўплаб мутахассислар томонидан ижобий баҳо олган эди. Шу сабабли ҳам «Ўзбекистон» нашриёти ушбу муҳим тадқиқотни дарҳол босмага тайёрлаш тадоригини кўрди.

Мазкур фойдали ва қизиқарли китоб қисқа муддатда чоп этилиб, жойларда тарқатилди. Нашриёт бозор иқтисодиётига ўтиш билан боғлиқ яна қатор қўлланма ва тўпламларни чиқаришни режалаштириб қўйди.

Бундан ташқари босмага тайёрланган «Бозорга ўтиш шароитида корхона» деган қўлланма ҳам мутахассисларга манзур бўлади деган умиддамиз.

Акбар АЛИЕВ.

«01» хабар беради

ЁНҒИНДАН сақланиш, унинг олдини олиш тўғрисида жойларда тушунтириш ишлари олиб борилаётган бўлишига қарамай, ёнғин чиқиш ҳоллари камаймаётгани кишини ташвишга солади. Шу тилсиз-оғизсиз офат туфайли мисқоллаб йиққан моддий жиҳозлардан, энг даҳшатлиси, яқин кишилардан ажралиб қолиш нақадар оғир ва аянчли. Агар ёнғин чиқиш тафсилотини таҳлил қилиб кўрадиган бўлсак, унинг сабаби битта — эҳтиётсизлик, эътиборсизлик эканлигининг гувоҳи бўламиз. Ана шундай сабабларга кўра декабрь ойининг дастлабки ҳафтасида 54 та ёнғин содир бўлди. Ўз вақтида хабар берилганлиги ва ўт ўчирувчиларнинг тезкор ҳаракати туфайли улар дарров бартараф этилди. Энг асосийси, инсон умри завол бўлмади.

БИРОҚ, Киров районининг «18 гвардиячилар» кўчасидаги қоғоз (макулатура) қабул қилиш пунктида 29 ноябрь куни содир бўлган ёнғин тафсилоти бошқачароқ. Хабар олингач, тезда етиб келиб, қоровулхона ва бошлиқ идораси шифтларидаги ёнғин ўчирилган бўлишига қарамай, у ердан 1946 йилда туғилган Б. Мирзаевнинг жасади топилди. Ёнғин электр иситгич симларининг қисқа туташувидан чиққан, деган тахмин бор... Ҳозир бу иш билан шаҳар прокуратураси ходимлари шуғулланишмоқда.

3 ДЕКАБРЬ куни Акмал Икромов районидаги «Оқтепа» даҳасида жойлашган «Костёр» кашшофлар оромгоҳида содир бўлган ёнғин натижасида шу оромгоҳ қошидаги тиббий пункт шифтининг 35 квадрат метр жойи яроқсиз ҳолга келди. Кўрилган моддий зарар миқдори аниқланмоқда.

6 ДЕКАБРДА Хабаровский кўчаси (Ҳамза райони)да жойлашган 2521-рақамли автохўжалик таъмирлаш цехининг томи ёнганлиги ҳақида хабар олингач тезда етиб борилди ва бартараф этилди. Маълум бўлишича, битум (сақич) эритиш пайтида ўт кетган ва томнинг 100 метр жойи ёнган. Моддий зарар аниқланаяпти.

7 ДЕКАБРЬ куни Ҳамза районининг Лобачёв кўчасидаги 16-уйда ёнғин содир бўлишига ҳам электр қувватидан нотўғри фойдаланиш, аниқроғи, электр симларининг қисқа туташуви сабаб бўлган. Натижада уйнинг 25 квадрат метр жойи, рўзғор буюмларидан анчагинаси, шунингдек, қўшни 17-уйнинг ҳам 60 квадрат метр жойи аланга ичида қолди. Кўрилган зарар аниқланяпти.

Тошкент шаҳар ёнғиндан сақлаш бошқармаси.

Муҳаррир
Э. М. ЭРНАЗАРОВ.

ТИЖОРАТ ХАБАРЛАРИ ВА ЭЪЛОНЛАР

БИККС

Сизнинг муваффақиятингиз умумий ишимизга хизмат қилади!

Сизнинг бирон-бир маҳсулотни — ускуналар, хом ашё, транспорт воситасини сотиб олиш ёки сотиш билан, у ёки бу хизмат билан боғлиқ муаммоларингиз бўлса,

«БИККС-АЛИНА» БРОКЕРЛИК ФИРМАСИ УЛАРНИ ЎЗ ЗИММАСИГА ОЛИШГА ТАЙЁР!

«БИККС-АЛИНА» брокерлик фирмаси мамлакатимизнинг энг йирик 8 фирмасида: Россия мол-хом ашё, Москва мол фирмаларида, Россия деҳқончилик биржасида, «Санкт-Петербург» биржасида, Бутунроссия кўчма мулк биржасида, «ТОШКЕНТ» универсал мол биржасида, Қирғизистон мол-хом ашё биржасида, Россия ўрмон биржасида ўз идораларига эга. Шунингдек, «БИККС-АЛИНА» турли биржалардаги яна 18 та брокерлик идоралари билан ҳамкорлик қилади.

Ахборот-брокерлик хизматига узоқ муддатли шартномалар тузилган тақдирда «БИККС-АЛИНА» фирмаси ўз мижозларига брокерлик фоизидан маълум қисмини чегириб ташлайди, олди-сотди тугаганидан сўнг 24 соат мобайнида уларни биржадаги нархлар, моллар, хизматларга доир тўлиқ ахборотлар билан таъминлайди.

Бозорни яхши билиш, кенг алоқалар, тажриба брокерлар ва самимий муносабатлар муаммоларингизни биргаликда ҳал қилишимизга ёрдам беради.

Бизнинг манзилимиз: Тошкент-146, Зебо Шамсуддинова кўчаси, 2-боши берк кўча.
Тошкентдаги телефонлар: 91-31-08, 98-64-53, 68-70-35.

Тошкентдаги телефакс: 8-3712-90-41-97.

«БИККС-АЛИНА» УЮШМАСИ.

«Союзреклама» Акционерлик жамиятининг «Сарбон» Ўзбекистон реклама агентлиги.

ЯХШИ ЖИҲОЗЛАНГАН ХИЗМАТ ХОНАСИ— ФИРМАНГИЗ ҚИЁФАСИ

ЯХШИ ЖИҲОЗЛАНГАН ХИЗМАТ ХОНАСИ — АЪЛО КАЙФИЯТ, АЪЛО БИЗНЕС ДЕМАКДИР.
АГАР СИЗ ХИЗМАТ ХОНАНГИЗГА ҚАҲВАХОНА ЁКИ КОНЦЕРТ ЗАЛИНГИЗГА ЗАМОНАВИЙ ВА ЎЗИГА ХОС ҚИЁФА БАҒИШЛАМОҚЧИ БЎЛСАНГИЗ,

«БИККС-АЛИНА» УЮШМАСИ

СИЗГА ЁРДАМ БЕРАДИ

БИЗ ТУРЛИ-ТУМАН МАНЗАРАЛИ ПАРДОЗЛАШ МАТЕРИАЛЛАРИДАН ҚУЙИДАГИЛАРНИ ТАКЛИФ ҚИЛАМИЗ:

темир ва чарм билан пардозланган девор панеллари;
тилларанг ва оқ тусли алюминийдан турли бадиий услубларда ясалган осма шиплар;

ўзига хос шаклдаги шамчироқлар. Улар девор ва шипларнинг металл безаклари билан яхши уйғунлашиб кетади, хона ўзига хос ёритилади.

Маҳсулотларимиз енгил йиғилади, улардан фойдаланиш осон, узоқ вақт хизмат қилади.
Ўз уйим ўлан тўшагим, дейишади. Аминмизки, «БИККС-АЛИНА» фирмасининг жиҳозлари билан безатилган хоналар сизга ғоят ҳузур бағишлайди.
Манзилимиз: Тошкент — 146, Зебо Шамсуддинова кўчаси, 2-боши берк кўча.

Тошкентдаги телефонлар: 91-31-08, 98-64-53, 68-70-35.

«БИККС-АЛИНА» УЮШМАСИ.

«СОЮЗРЕКЛАМА» АКЦИОНЕРЛИК ЖАМИЯТИНИНГ «САРБОН» ЎЗБЕКИСТОН РЕКЛАМА АГЕНТЛИГИ.

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ МАДАНИЯТ ВАЗИРЛИГИ
В. И. ЛЕНИН НОМИДАГИ ХАЛҚЛАР ДЎСТЛИГИ САРОЙИДА
26 ДЕКАБРЬ СОАТ 19.00 ДА

ҚЎШИҚЛАРИМ СЕНГА, ЎЗБЕКИСТОНИМ!

ЎЗБЕКИСТОН ХАЛҚ АРТИСТИ

Ортиқ ОТАЖОНОВ
КОНЦЕРТИ

ҚАТНАШАДИЛАР:
VI Жаҳон ёшлар фестивалининг совриндори
ОТАМУРОД ҲОЖИЕВ
Рақсларда Ўзбек Давлат филармонияси раққосаси
НИГОРА ЖУМАНИЁЗОВА
«Қизиқчи-90» кўригининг совриндори
Сафарбой АБДУЛЛАЕВ

Концерт дастурини — Мамасоли ҲОЛМАТОВ олиб боради.
Чипталар Сарой кассаларида соат 11.00 дан сотилади.
ЖАМОА БЎЛИБ КЕЛУВЧИЛАР УЧУН БУЮРТМАЛАР ҚАБУЛ ҚИЛИНАДИ.
Телефонлар: 45-92-13, 33-67-73.

ТАШҚИ ИҚТИСОДИЙ АЛОҚАЛАР СОҲАСИДА МУВАФФАҚИЯТ БИЛАН МЕҲНАТ ҚИЛИШНИ ХОҲЛОВЧИЛАР УЧУН

ССЖИ Давлат ҳисоб қўмитасининг ҳисоб олиш ва ҳисоб бўйича раҳбар ходимлар ва мутахассислар малакасини ошириш тармоқлараро илмгоҳининг
Ўзбекистон бўлими

«ТАШҚИ ИҚТИСОДИЙ ФАОЛИЯТ СОҲАСИДАГИ ИҚТИСОДЧИ»
мутахассислиги бўйича малака берилган ҳолда мутахассисларни қайта тайёрлаш курсларига

ТИНГЛОВЧИЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

Машғулотлар Таълим давлат комитети томонидан тасдиқланган ўқув дастурлари асосида олиб борилади. Бу дастурлардан халқаро ҳуқуқ, молиявий ва валютага оид қонунчилик, ҳисобчилик соҳасидаги билимлар, маркетинг ва менежмент, тадбиркорлик ва бизнес асослари, иқтисодий информатика ва ҳисоблаш техникаси ва ҳоказо масалалар ўрин олган.

Шунингдек, 200 соатлик чет тилини жадал ўрганиш курси ҳам дастурга киритилган.

Ўқиш муддати — 10 ой, таълим шакли — сиртқи, дарслар қисман ишлаб чиқаришдан ажралган ҳолда олиб борилади.

Ўқиш ҳақи 4.000 сўм.

Олдиндан махсус суҳбатдан ўтган, олий маълумотли шахслар ўқишга қабул қилинадилар.

Ўқиш ниҳоясида «ташқи иқтисодий фаолият иқтисодчиси» малакаси берилганлиги тўғрисида белгиланган намунадаги диплом берилади.

Бошқа шаҳардан келганлар турар жой билан таъминланадилар.
67-84-58, 67-24-62 телефонлари орқали қўшимча маълумотлар олиш мумкин.
МАНЗИЛИМИЗ: 700077, Тошкент шаҳри, Луначарский узун кўчаси, 42-уй (Черкас кўчаси тарафидан кирилади).

КИРОВ НОҲИЯ ОШХОНАЛАР ТРЕСТИНИНГ МАКТАБ-ОШХОНАСИ
1992 ЎҚУВ ЙИЛИ УЧУН
ЎҚУВЧИЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

Машғулотлар 1992 йил 15 январгача гуруҳлар тўлишига қараб бошланади.
Мактаб-ошхона Киров ноҳиясидаги энг яхши ошхоналар ва қаҳвахоналарда ишлаш учун III даражали малакали ошпазларни тайёрлайди.
Ўқиш муддати — 11 ой.
Мактаб-ошхонага 8-10 синф ҳажмида маълумотли, 15—25 ёшли шахслар қабул қилинади.
Ўқиш даврида ўқувчилар ўз нархидаги овқат, махсус иш кийими, шунингдек 100—120 сўм миқдоридаги стипендия билан таъминланадилар. Мактаб-ошхонани битирганлар III даражали ошпаз малакаси берилганлиги тўғрисида гувоҳнома оладилар ва улар Киров ноҳия ошхоналар тресги корхоналарида иш билан таъминланадилар.

Қуйидаги манзилга мурожаат қилинсин: Тошкент шаҳри, Киров ноҳияси, Тимирязев кўчаси, 28-уй (расмийлаштириш бўлими). 8.30 дан 17.30 гача (19, 89-автобуслар; 3, 22, 23, 29-трамвайларнинг «Тимирязев кўчаси» бекати; 10, 26-маршрутли такси).
Телефон: 35-04-44.

МУСТАҚИЛЛИК МАЙДОНИДАГИ ЯНГИ ЙИЛ БОЗОРЛАРИ

1991 ЙИЛ 29 ДЕКАБРДАН 1992 ЙИЛ 7 ЯНВАРГАЧА СОАТ 10 ДАН 17 ГАЧА ИШЛАЙДИ

БОШ МАЙДОН МАРКАЗИДА ШАҲАРДАГИ ЭНГ УЛКАН, БОШ АРЧА ЎРНАТИЛАДИ. СИР БЎЛСА ҲАМ, СЕКИНГИНА ҚУЛОҒИНГИЗГА АЙТИБ ҚЎЯЙЛИК: У МАХСУС КИРОВ ВИЛОЯТИДАН КЕЛТИРИЛГАН 8 МИНГТА ЖАЖЖИ, МАЙИН АРЧА ШОХЛАРИДАН ИБОРАТ БЎЛАДИ. АНА ШУНДАЙ МАЙИНГИНА АРЧАНИ СИЗ ЎЗ УЙИНГИЗГА ҲАМ СОТИБ ОЛИШИНГИЗ МУМКИН.
ТОШКЕНТ ШАҲАР ЁҒОЧ-ҚУРИЛИШ ВА ЁҚИЛҒИ МАТЕРИАЛЛАРИ УЛГУРЖИ-ЧАКАНА САВДО БИРЛАШМАСИНИНГ САВДО НУҚТАЛАРИДА

АРЧАЛАР СОТИЛМОҚДА.

САВДО НУҚТАЛАРИНИНГ МАНЗИЛЛАРИНИ МАЪЛУМ ҚИЛАМИЗ:

1 — Салор базаси, Тюльпановский тор кўчаси, 17-уй,
2-М. Горький номли майдон,
3-Қорасув даҳаси, Савдо маркази,
4-Болалар дунёси, 1-Май кўчаси,
5-Олой бозори яқинидаги автоқўнимгоҳ,
2-дўконнинг ихтисослаштирилган ёғоч-қурилиш материаллари омбори (1, 2-шўъбалар),
6-Қуйлиқ жамоа хўжалиги бозори,
7-Госпиталь жамоа хўжалиги бозори,
8-«Чилонзор» савдо маркази,
9-Чорсу майдони,
10-Ашрафий кўчаси,
11-Мустақиллик майдони,
12-Сирғали савдо ярмаркаси,
13-Фарҳод савдо ярмаркаси,
14-Металлистлар кўчаси, 100-уй.

ИШ СОАТЛАРИ: СОАТ 9.00 ДАН 19.00 ГАЧА.
СОВҒА-САЛОМСИЗ ЯНГИ ЙИЛ — ЯНГИ ЙИЛ БЎЛАДИМИ?

ҚИШКИ ТАЪТИЛ КУНЛАРИ ДАВОМИДА ЖАЖЖИ ТОШКЕНТЛИКЛАР ШАҲАР ВА КАСАБА УЮШМАСИ ЯРМАРКАЛАРИДА 900 МИНГГА ЯҚИН СОВҒА ОЛАДИЛАР.
ЯНГИ ЙИЛИНГИЗ ҚУТЛУҒ БЎЛСИН!

ТОШКЕНТ ШАҲАР ИЖРОИЯ КОМИТЕТИ САВДО БОШ БОШҚАРМАСИ.

ТОШКЕНТ ШАҲАР ЁҒОЧ-ҚУРИЛИШ ВА ЁҚИЛҒИ МАТЕРИАЛЛАРИ УЛГУРЖИ-ЧАКАНА САВДО БИРЛАШМАСИ.

«СОЮЗРЕКЛАМА» АКЦИОНЕРЛИК ЖАМИЯТИНИНГ «САРБОН» ЎЗБЕКИСТОН РЕКЛАМА АГЕНТЛИГИ.

КОРХОНАЛАР, МУАССАСАЛАР, ТАШКИЛОТЛАР, ШИРКАТЛАР ВА КИЧИК КОРХОНАЛАРНИНГ РАҲБАРЛАРИ

Тошкент шаҳрида муҳандислик-коммуникация ишлари ўтказилишини мувофиқлаштириш мақсадларида Тошкент шаҳар ижроия комитети қошидаги ер қазиш ишларини олиб бориш ҳуқуқи учун рухсатнома берувчи комиссия

МАЪЛУМ ҚИЛАДИ

мазкур эълон чиққан кундан бошлаб бир ой мобайнида иншоотларнинг 1992 йил учун мўлжалланган иссиқлик, канализация, сув қувурлари, барча турдаги ер ости кабеллари, ирригация шохобчалари ва қувур-кўприк қурилмаларининг ётқизилиш, таъмирлаш, қайта тиклаш ҳамда бошқа турдаги қурилишларнинг мухлатлари кўрсатилган манзилгоҳ рўйхатларини қуйидаги манзилга юбориш зарур: Пролетар кўчаси, 4-уй, 6-йўлак, 3-қават. Телефонлар: 33-52-66, 33-49-64. Ташкилотлар кўрсатилган муҳлатларда манзилгоҳ рўйхатлари тақдим этилмаган ҳолларда ишларни олиб боришга рухсат берилмайди.

Ишларни олиб бориш ҳуқуқи учун рухсатнома бериш билан боғлиқ масалаларни кўриб чиқувчи комиссия кенгаши чоршанба кунлари соат 11 дан 13.00 гача юқорида кўрсатилган манзилда ўтказилади.

Шаҳарни ободонлаштириш иншоотларининг аҳволини назорат қилиш бошқармаси.

Ўзбекистон маданият вазирлиги
ЎЗБЕКИСТОН ДАВЛАТ ЭСТРАДАСИ
ХАЛҚЛАР ДЎСТЛИГИ САРОЙИДА
29 ДЕКАБРЬ СОАТ 19.00 ДА
30 ДЕКАБРЬ СОАТ 18.00 ДА
«ОБИД—А» МИНИАТЮРАЛАР ТЕАТРИ ТОМОШАБИНЛАРНИНГ ТАЛАБЛАРИГА ВИНОАН

«О—Б» ТВ

(ОБИД—БОТИР телевидениеси)
КЎРСАТАДИ
ҚАТНАШАДИЛАР:
Ўзбекистон ёшлар уюшмаси мукофоти совриндори, «Қизиқчи—89» кўрик танлови ғолиби:
ОБИД АСОМОВ
«ҚИЗИҚЧИ—89» кўрик танлови ғолиби:
БОТИР МУҲАММАДХЎЖАЕВ
«ҚИЗИҚЧИ—89» кўрик танлови совриндори — СОҲИБ МАМАСОЛИЕВ;
артистлар: ЎТКИР МУҲАММАДХЎЖАЕВ, ШУКРУЛЛО ИСРОИЛОВ, БАҲРОМ МАҲМУДОВ ва бошқалар.
ТОШКЕНТ ВИЛОЯТИ ЁШЛАР УЮШМАСИ МУКОФОТИ СОВРИНДОРИ — ИСМОИЛ ҒУЛОМОВ.
Театрнинг бадиий раҳбари — ОБИД АСОМОВ,
Театр бош режиссёри—БОТИР МУҲАММАДХЎЖАЕВ
Чипталар соат 11.00 дан 19.00 гача Халқлар дўстлиги саройида сотилади.
Қуйидаги телефонлар бўйича маълумотлар олишингиз мумкин: 45-92-11, 41-74-30.

ЧИЛОНЗОР КЎЧАСИ, 2 «а» УЙДАГИ
Собиқ Кино уйи биносида
БОЛАЛАР УЧУН
ЯНГИ ЙИЛ АРЧАЛАРИ ЎТКАЗИЛАДИ.
ДАСТУРДА:
АРЧА АТРОФИДА ҚОРБОБО ВА ҚОРҚИЗ ИШТИРОКИДА ДАВРА ЎЙИНЛАРИ;
«ҚЎҒИРЧОҚЛАР ШАҲРИНИНГ СИРИ» ЭРТАК СПЕКТАКЛИ;
ҚОРБОБОНИНГ ЯНГИ ЙИЛ СОВҒАЛАРИ.
Томошалар 1991 йил 30 декабрдан 1992 йил 10 январгача ҳар куни соат 11, 13 ва 15.00 да рус ва ўзбек тилларида ўтказилади.
Чипталарни сотиб олиш билан боғлиқ масалалар юзасидан қуйидаги манзилга мурожаат қилинсин: Чилонзор кўчаси, 2 «а» уй.
ҲАММАНГИЗНИ АРЧАГА ТАКЛИФ ҚИЛАМИЗ!

ТЕАТР

НАВОИЙ НОМИДАГИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРИДА — **19/XII да Фауст, 20/XII да Раймонда.**
ҲАМЗА НОМИДАГИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА— **19/XII да Жонимни ол, жонгинам, 20/XII да Хотинлар «гап»идан чиққан ҳангома.**
МУҚИМИЙ НОМИДАГИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ МУСИҚАЛИ ТЕАТРИДА — **19/XII да Куёвлар конкурси, 20/XII да Кампир кетармиш.**
АБРОР ҲИДОЯТОВ НОМИДАГИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ ДРАМА ТЕАТРИДА — **19/XII да Алдагани хотин яхши, 20/XII да Маликаи Турандот.**

КИНО

19 ДЕКАБРЬ
Алишер Навоий номидаги Санъат саройида — «ҒИРТ ЁЛҒОНЧИ» (17.00, 20.00).
Тошсовет — «СОҲИБ БХАРАТ» (17.00, 20.00).
Ёшлик — «ОКТАГОН» (жуфт соатларда).
Шарқ — «ЭРАМИЗДАН МИЛЛИОН ЙИЛ ИЛГАРИ» (тоқ соатларда, 20.30).
Дўстлик — «ПОЛИЦИЯ ЛИБОСИДАГИ АЁЛ» (17.00, 20.00), «ЧАНГАЛЗОР» (19.00, 20.40).
20 ДЕКАБРЬ
Алишер Навоий номидаги Санъат саройида — «ҒИРТ ЁЛҒОНЧИ» (11.00, 14.00, 17.00, 20.00).
Тошсовет — «СОҲИБ БХАРАТ» (11.00, 14.00, 17.00, 20.00).
Ёшлик — «ОКТАГОН» (жуфт соатларда).
Шарқ — «БИРГА БАХТЛИМИЗ» (тоқ соатларда, 20.30).
Дўстлик — «ПОЛИЦИЯ ЛИБОСИДАГИ АЁЛ» (11.00, 14.00, 17.00, 20.00).
«ЧАНГАЛЗОР» (12.00, 14.30, 16.30, 19.00, 20.40).

ДИҚҚАТ!
Ўзбекистон Республикаси Маҳаллий саноат вазирлигининг Тошкент шаҳар саноат комбинати қошидаги «КАУШ», «ИНТЕРЬЕР» ва «СВЕТЛАНА» КООПЕРАТИВЛАРИ 1992 ЙИЛ 1 ЯНВАРДАН ТУГАТИЛАДИ
Даъволар эълон чиққан кундан бошлаб бир ой мобайнида қуйидаги манзилда қабул қилинади: Тошкент шаҳри, К. Либкнехт кўчаси, 118-уй.

Чилонзор ноҳия халқ таълими бўлими, касаба уюшмаси ва 162-мактаб жамоаси она тили ва адабиёт ўқитувчиси Д. Тўрабековага отаси **Обиджон ЗОҲИДОВ**нинг вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қилади.

«Водоканал» тресги жамоаси Ўзбекистон Республикаси маҳаллий саноат ва коммунал-маиший корхоналар ходимлари касаба уюшмаси марказий комитети раиси А. Ш. Сафоевга отаси **Шукур САФОЕВ**нинг вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қилади.

Андозалаштириш, метрология, маҳсулотни синаш ва сертификациялаш Ўзбекистон давлат маркази жамоаси шу ташкилотнинг 1 даражали муҳандиси **Маҳмуд Ҳасанович ҒУЛОМОВ**нинг вафот этганлигини чуқур қайғу билан билдириб, марҳумнинг оила аъзоларига таъзия изҳор қилади.

МУАССИСЛАР: Халқ депутатлари Тошкент шаҳар Кенгаши ва «Тошкент оқшоми» журналистларининг жамоаси

Тошкент оқшоми

МАНЗИЛГОҲИМИЗ: 700000, ГСП, Тошкент, Ленинград кўчаси, 32-уй.

Шанба ва якшанбадан ташқари ҳар куни ўзбек тилида чиқади.

ТЕЛЕФОНЛАР: қабулхона — 32-53-76, хатлар — 33-29-70, 32-53-79; жамоатчилик қабулхонаси — 32-55-83.

Эълонлар ва тижорат хабарларини Ўзбекистон Республикаси «Шарқ» нашриёт-матбаачилик концерни эълонлар бўлими тайёрлаган. Маълумотлар ва эътирозлар учун телефон: 33-81-42.

Ўзбекистон Республикаси «Шарқ» нашриёт-матбаачилик концерни. 700000, ГСП, Тошкент «Правда» рўзномаси кўчаси, 41.

78.308 нусхада чоп этилади. Нашр кўрсаткичи 64690. Буюртма 6483. Босмага бериш вақти 11.15. Босмага берилди 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10